

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 1

643

Politikos apžvalga

PRANCŪZŲ KARIUOMENĖS LAIKRAŠTIS ĮSPĖJA DĖL KLAIPĖDOS

Prancūzų kariuomenės laikraštis atspausdino vieno generolo straipsnį dėl pavojaus ties Klaipėda ir Viduržemio jūroje. Generolas tarp kitko rašo, kad Viduržemio jūroje lengviau susitaikyti, nes suinteresuotos valstybės ten protingesnės ir nesvajoja apie karą. Vokietijos planai prieš Lietuvą sudaro daugiau rūpesčių, nes karas yra vokiečių tautinė pramonė. Generolas toliau rašo, kad vienintelis pavojus Europai — tai vokiečių noras viską apversti aukštyn kojom. Vokietiją sulaukys tik visai aiškus įsitikinimas, kad prieš jos jėgą stos didesnė jėga. Vakarų ir Vidurinės Europos valstybių sąjunga yra vienintelė apsaugos priemonė prieš vokiečių karo pavojų — baigė generolas savo idomų straipsnį.

VOKIETIJA BIJO BENDRO ANGLŲ-PRANCŪZŲ-ITALŲ FRONTO

Vokietijos milžiniškas ginklavinimasis atkreipė į save Didžiosios Santarvės valstybių dėmesį. Vokiečiai ginkluojasi, ginklų fabrikai dirba kiek tik pajėgia. Visi gyventojai rengiasi karui. Vokietijos jaunuomenė mokosi mokyklose iš pat mažens galvoti apie karo garbę ir užkariavimo džiaugsmą. Vokietija šiais metais išleido 800 milijonų svarų karui pasirėngti.

Šito vokiečių pavojaus akivaizdoje, anglų ir prancūzų valstybės vyrai stengiasi atstatyti Anglijos-Prancūzijos-Italijos vadinamą Strėzos susitarimą taikai Europoje palaikyti ir sulaukyti Vokietijos užgrobimo planus. Tam reikalui anglų ir prancūzų valstybės vyrai stengiasi greičiausiai pabaigti italų-etipų karą, kad galėtų atstatyti Strėzos frontą, kuris buvo sudarytas tų trijų valstybių prieš vokiečių pavojų.

Šitas planas sukėlė Vokietijoje didelį nerimą.

KĄ TAUTŲ SĄJUNGA NUTARĖ DĖL KARO LIKVIDAVIMO ETIOPIJOJE?

Šiomis dienomis įvyko Tautų Sąjungos Tarybos slaptas posėdis, kuriame buvo apsvaistytas italų etiopų karas. Buvo nutarta visą italų etiopų ginčą liečiančią bylą atiduoti svarstyti 13. komitetui.

AR PAGERĖS PRANCŪZŲ-VOKIEČIŲ SANTYKIAI?

Paskiausiai prancūzų ir vokiečių politiniuose sluoksniuose stengiamasi pagerinti vokiečių prancūzų politinius santykius. Vokietijoje ir Prancūzijoje susikūrė komitetai, kurių tikslai gerinti privačius ir oficialius santykius tarp Prancūzijos ir Vokietijos, kad abi tautos geriau viena kitą suprastų ir tuo būdu būtų patarnauta visuotiniam ir taikos labui.

Vokietija nori įtikinti Prancūzijos visuomenę, kad taika su Vokietija reikalinga kai kurių aukų, ypač, jei tos aukos bus padarytos kitų sąskaiton. Vokiečiai nori, kad jiems atiduotų Čekoslovakiją ir Baltijos valstybes, tuomet Vokietija paliks ramybėje Prancūziją.

Savaime suprantama, kad Prancūzija jokių būdu nesutiks. Bet kuris Vokietijos teritorinis padidėjimas pavojaingas ne tik Prancūzijai, bet visai Europai.

TOLIMUOSIUOSE RYTUOSE RENGIAMASI KARUI

Paskiausiai dėl Japonijos veržimosi į Kiniją paastrejo politiniai santykiai tarp Japonijos ir Sovietų Rusijos. Spaudos žiniomis, rusai sukoncentravo į rytus nuo Baikalo ežero 14 divizijų. Sovietai ir Mongolijoje sukoncentravo dideles karo pajėgas. Visų karo pajėgų štabas yra ties Urga. Ten įrengti ir nauji aerodromai, kuriuose sukoncentruota apie 200 lėktuvų.

Japonai smarkiausiai rengiasi karui. Japonų karo bazė yra prie Dolonoro, kur skubiai ir smarkiai plečiamas aerodromas.

VOKIETIJA JAU SULAUŽĖ LAIVYNO SUTARTĮ SU ANGLIJA.

Šią vasarą buvo pasirašyta tarp Anglijos ir Vokietijos karo laivyno sutartis, pagal kurią Vokietijos karo laivyno dydis būtų 35% anglų laivyno. Bet praėjus tik trumpam laikui, vokiečiai pradėjo sutartį laužyti ir statyti didelį laivų skaičių ne pagal sutartį. Šitas vokiečių sutarties laužymas padarė labai blogą įspūdį anglų visuomenėje. Anglija dabar pradėjo visai nebeprisitikėti nacionalsocialistų pažadams. Šita kryptis pasireiškė paskutinėje anglų užsienio reikalų ministerio kalboje, kuris viešai kaltino Vokietiją sutarties laužyme.

ANGLIJA PERTVARKO SAVO KARIUOMENĘ

Spaudos žiniomis netrukus anglų karo ministerijoje rengiamasi padaryti didelių pakeitimų. Be to, karo ministerija rengia planą, pagal kurį Anglijos žemyno ir kolonijų kariuomenė būsianti žymiai sumoderninta ir visai kitaip pertvarkyta. Šiais metais anglų parlamentas padidino karo biudžetą.

ITALAI GRASINA EUROPAI

Italų spauda, nagrinėdama tarptautinę būseną rašo, kad Anglija sutelkia prieš Italiją visas Europos valstybes tikslu trukdyti karą Etiopijoje. Jeigu Italija negalės pasiekti savo tikslų geruoju, ji bus priversta pasiekti tai tinkamu momentu — kilus karui Europoje. Spauda pabrėžia, kad Europoje karas turės kilti tokiu momentu, kuris atrodys Italijai palankus.

EUROPOS VALSTYBĖS PASIRENGUSIOS MOBILIZACIJAI

Anglija stengiasi visokiais būdais likviduoti karą Etiopijoje. Ji užklauso daug valstybių, ar jos remtų Angliją, jei ji būtų užpulta. Į tai atsakė kai kurios valstybės, tarp jų: Graikija, Turkija, Jugoslavija, Čekoslovakija ir Rumunija, kad jos sutinkančios reikiant mobilizuoti savo laivyną ir kariuomenę Anglijai padėti.

PROJEKTORIAI PRIEŠLĖKTUVINĖJE APSAUGOJE

Seniau prožektoriai (žibintai su įgaubtu veidrodžiu) buvo laikomi svarbia padedamąja nakties veiksmų priemone. Dabar jų reikšmė dar daugiau padidėjo, nes prožektoriai bus plačiai vartojami priešlėktuvinėje apsaugoje.

Priešlėktuvinių prožektorių šviesos pasiekiamas tolis turi būti 10—15 km. Šviesos spindulys neturi kliudyti personalui valdyti prožektorių. Todėl prožektorius turi tam tikrus prietaisus, kurie įgalina personalą dirbti prie prožektoriaus, neužsidedant specialių saugojančiųjų akis akinių. Prožektoriaus veidrodžio skersmuo — 120 arba 150 cm. Tai jau yra sunkaus tipo prožektorius, vežamas automobiliu.

Pagrindinių prožektorių dalinį sudaro kuopa (24 prožektoriai), kuri susidaro iš 6 būrių, po 4 kiekviename. Kuopa duodama korpusui. Be to, vyriausiosios vadovybės rezerve turi būti dar keletas prožektorių kuopų.

Prožektorių kuopoms bus statomi ypač svarbūs uždaviniai, todėl karininkų ir kareivių parinkimas turi būti ypač rūpestingas ir atsargus. Į kuopas skiriami vien tik kareiviai, mechanikai arba monteriai. Prožektorių kuopų kareiviai mokomi drauge su karo aviacijos naikintuvų eskadrilių kariais.

Kuopos turės veikti visos. Tuo būdu galima plačiau ir giliau nušviesti plotą, kuriame teks veikti savo karo aviacijos naikintuvams arba priešlėktuvinei artilerijai.

Prožektoriai statomi 2—5 km atstume nuo saugojamojo objekto. Tai priklauso nuo jų šviesos spindulių galingumo. Prožektoriai neturi demaskuoti saugojamų objektų. Tarp atskirų kuopos būrių paliekami 2,5 — 5 km protarpiai.

Nepatariama dirbti atskirais prožektoriais. Tai yra rumunų pažinros.

Laidžia Kar. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius kpt. Jakštas

SKELBIMŲ KAINA: pagal susitarimą. **Adresas:** Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. **Telef.:** per Kar. Štabą 56 nr.
KAINA: puskarininkams ir kareiviams (tik san) metams — 5 lt., 6 mėn. 3 lt. ir 3 mėn. — 2 lt. Visiems kitiems metams — 6 lt., 6 mėn. — 4 lt. ir 3 mėn. — 2 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

1936 metų
sausio 2 d.

KARYS

Nr. 1 (876)
Eina XVIII meta.

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

ALP 434

Kariai,

Sveiki sulaukę Naujųjų Metų!

Šią prąga linkiu Jums, brangieji kariai, sveikatos, išvermės ir geriausios kloties. Dirbkite rimtai, kaip dirbę, drausmėje, susiklausyme ir nesiliaukite stiprėje. Tik tuo keliu eidami patikrinsite tautai šviesesnį rytojų.

A. SMETONA

Respublikos Prezidentas

Kaunas, 1936 m. sausio 1 d.

Kariai,

Sveikinu Jus Naujais 1936 Metais!

Ižengdami į naujus metus, pajuskime dar daugiau pasiryžimo ir energijos dirbti mūsų brangiosios Tėvynės gerovei. Metai iš metų visokeriopai stiprėdami ir mokydami tinkamai vartoti ginklą, visuomet būkime pasirengę šventai atlikti tą pareigą, kurią mums paves mūsų vyriausios ginkluotų jėgų Vadas.

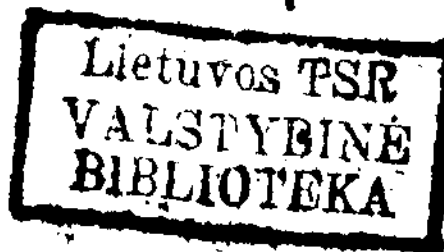
Išikimybė, drausmė ir susiklausymas tegul mūsų niekados neapleidžia.

Inž. plk. DIRMANTAS

Krašto Apsaugos Ministeris

Gen. št. plk. RAŠTIKIS

Kariuomenės Vadas

Mums reikia dar glaudžiau burtis draugėn

Valstybės Prezidento Antano Smetonos kalba, pasakyta gruodžio 28 d. visuotiniame Tautininkų Sąjungos atstovų susirinkime

Prancūzų karalius, Liudvikas XIV, pasakęs šiaip: Valstybė — tai aš. Tais žodžiais apibrėžė jis neribotos monarkijos prasmę. Panašiai norima apibrėžti ir autoritetinę valdžią: Valstybės vyras, tapęs jos vadu, esąs neribotas tautos valios reiškėjas ir vykdytojas. Toks dviejų sąvokų lyginimas yra tačiau klaidingas. Ir va kodėl klaidingas. Anuomet karaliai tarėsi įgiję teisę valdyti iš Dievo malonės ir dėl to valdomieji žmonės jiems buvo tik paklusnūs valdiniai, karaliams galėję ką patarti, o nereikšti jiems savo skirtingų ar dargi priešingų pažiūrų. Vadinasi, jokia opozicija tuomet karaliaus valdžiai nebuvo kenčiama. **AUTORITETINĖ VALDŽIA SUDARĄ ŽMONĖS ATEINA DAŽNIAUSIAI IŠ PLAČIOSIOS VISUOMENĖS, KAI VALSTYBEI GRASO PAVOJUS PAKRIKTI. TAIP JIE IŠKILIA VADAIS IŠ VISUOTINIO TAUTOS SĄJŪDŽIO, NERETAI DEMOKRATINIŲ RINKIMŲ TVARKOS RIBOSE.** Autoritetinė valdžia įveikė opoziciją, norincią atlaikyti liberališką režimą, ir ši galiausiai išnyksta ar bent pasislepia, tarytum būtų dingusi.

Dėl to randasi teoretikų, linkusių manyti apie autoriteto valdomą valstybę, kaip yra manęs Liudvikas XIV: Valstybė — tai mes. Tokia nuomonė turi truputį pagrindo: juk valdžia yra būtinas valstybės elementas. Bet yra dar du jos elementai: tam tikras žemės plotas ir žmonės, jį apgyvenę. Taigi, šiek tiek ar tokie vyriausybei, vykdančiai valdžią, nenuosaku manyti, kad valstybė tai aš arba mes. Valdžios funkcija pastovi, o vyriausybė nepastovi. Be to, šių dienų supratimu, žmonės ne tik valdiniai, bet ir piliečiai. Tai didelis skirtas tarp absoliutizmo gadinės ir mūsų gyvenamojo meto. Šiandien valdžia siejama su organizuota visuomene, o neribotas karalius tarėsi esąs viršum luomų. Kadangi valstybė yra sudėtingas kūnas su visokiais skirtingais gyventojų reikalavimais, tai neišvengiama visuomenėje skirtinga pažiūra į valdžios veiksmus. Jei taip, tai, nors kiekviena valdžia iš Dievo, kaip sako šv. Povilas, savaime atsiranda jai opozicija. Vieni už valdžią, arba, tiksliau bus pasakius, už vyriausybę, kiti prieš ją. Anglai yra labai konservatyvūs ir labai gerbia savo valdžią ir vis dėlto sako, jei nebūtų opozicijos, tai reiktų ji pramanyti. Ir jie turi Jo Didenybės Karaliaus opoziciją ir neatsako jai pagarbos.

O kas gi yra opozicija? Ar geriau paklausus: kas ji turėtų būti? Mokslas, menas, technika ir kiti tautos dalykai turi kritiką, tai kaip galėtų be jos apsieiti politika? Kritika yra neatskiriamas kūrybos palydovas. Valdžia dirba ir veikia, opozicija kritiškai vertina jos darbus ir žygius, žinoma, valstybišku mastu, turint prieš akis augščiau mūsų paminėtus valstybės elementus. Kai **TOKIOJE AUGŠTUMOJE STOVI OPOZICIJA**, tai ji nebaisi valdžiai, tai ji **DALYVAUJA VALDYME, JI DAROSI KŪRIAMOJI VALSTYBĖS PAJĖGA**, ji, nagrinėdama vyriausybės darbus, pasako, ko jiems trūksta, bet nenutylė ir kas gero padaryta. Bet tie patys anglai mano, kad **SU VYRIAUSYBE REIKIA ELGTIS KAIP SU TĖVU, NES, NEATSARGIAI SU JA PASIELGUS, BŪTŲ PA-**

ŽEISTA VALSTYBĖ. Vadinasi, KRITIKUOJANT VYRIAUSYBĘ, NEVALIA PERŽENGTI JAI PRIDERAMOS PAGARBOS RIBŲ.

Kokia gi yra mūsų įvairiaspalvė opozicija? Pavartę jos spaudą, vargiai rastume kiek rimtesnės kritikos valdžios politikai. Išleista daugybė įstatymų, padėta ne maža izdo lėšų įvairiems krašto reikalams, aibės atmainų padaryta žemės ūkio, finansų, švietimo ir kitose gyvenimo srityse, nugalėta labai didelių ekonomijos sunkumų, pergyventa painių pasaulinės neperovės etapų, — šit kokia eilė klausimų, — įdomių kirtingam protui. Nei Klaipėdos nei Vilniaus bylos, atsidūrusios Ženevoje ir paskum perėjusios Hagos teisimą, nesušilaukė iš mūsų opozicijos šio ar tokio įvertinimo. Ar čia siauras pažiūrų horizontas, neturėjimas valstybiško masto, nesidomėjimas savo krašto likimu?.. Užtat visą laiką mūsų opozicija rūpinasi atstatyti **STATUS QUO ANTE**, tai yra gražinti partinį seimą. Tuo keliu nuėjusi, ji buvo ne vieną kartą išklypusi iš valstybiško lojalumo ribų. Kaip ir kuo išklypusi, manau, gerai tebeatmename.

Kritikoje būtina geroji valia. Jeigu jos trūksta, tai kritika pigios rūšies kūrinys. Argi galima opozicijos pramanytų gandų skleidimą prieš valdžią vadinti jos darbų įvertinimu? Jie nemato, kad tai pakenks ne tik geram vyriausybės vardui, ne tik valdžiai, bet ir visai valstybei. Kitur sunkesnėmis valstybei valandomis opozicija iš vieno eina su valdžia, o pas mus retai taip atsitinka. Priešingai, nestinga mums tokių opozicionierių, kurie, pabėgę svetimon šalin, eina Lietuvos priešams talkon. Rodos, nėra buvę atsitikimų, kad mūsų srovinės opozicijos spauda būtų kur juos pasmerkusi. Ir čia pat Lietuvoje pastebime mūsų opozicijos nelajalių santykių su pagrindžiu, pasireiškiančiu nekultūringais slaptais lapeliais ir atsisaukimais, kartais užsienyje pagaminamais. Taip elgdamos, ji parodo savo politikos nebrendimą ir pati save pasmerkia. **OPOZICIJA ESTI KŪRIAMOJI PAJĖGA IR VERTA SAVO VARDU TIK TUOMET, KADA LAIKOSI VALSTYBIŠKUMO RIBOSE.** Mes laukiame tokios opozicijos, bet negalime sulaukti.

Kai opozicijos kritika silpna, tai tautinėms organizacijoms, einančioms su valdžia, tenka turėti daugiau autokritikos. Štai joms prikišama, kad turinčios savo tarpe prisiplakusių žmonių, tik asmens naudų ieškančių arba menkos doros esančių. Jei taip, tai ir pačios organizacijos netikusios. Būti yra prisiplakėlių, jų, turbūt, niekad ir nestigs, bet ar iš to priekaišto galima niekinti organizacijas? Ir bažnyčion visokių ateina, vieni melstis, kiti pažiopsoti, o kiti dar svetimon kišenėn palandžioti, tačiau dėl to nekaltinama šventoji vieta. Antra vertus, kurioje organizacijoje, kurioje opozicijoje partijoje nėra prisiplakėlių? Gal dar daugiau... Tautinės organizacijos kratosi, kaip rodo patyrimas, blogos intencijos narių, ir jų kratysis toliau. Reikia atsiminti, kad politinė ar kultūrinė organizacija nėra kokia akcinė draugija, laukianti sau pelno. Ne... Taigi, **TAUTININKŲ SĄJUNGA IR KITOS TAUTINĖS ORGANIZACIJOS YRA TAM, KAD AUKO-**

TU VALSTYBEI SAVO DARBĄ IR LAIKĄ, O NE TAM, KAD REIKALAUTŲ IŠ JOS SAU NAUDOS. ATSIDEJUS TARNAUTI TAUTOS BYLAI TURI BŪTI AUGŠCIAUSIAS TAUTININKŲ UŽDAVINYS. Taip juk yra jų pasižadėta. Iš to jau aišku, kad čia ne vieta tiems, kurie, pasunkėjus valdžios būklei, pasiskubintų bėgti, apleidę tautininkų eiles.

Tautinės organizacijos su valdžia, ir tą savo ryžtą geriausiai rodo, kai jai padeda darbe. VIEN SKELBTI TAUTIŠKĄ IDEOLOGIJĄ BŪTŲ PERMAŽA. REIKIA DAR JI VYKDYTI GYVENIMAN IR TAI KASDIEN KIEKVIENAME ŽINGSNYJE, taigi Tautininkų Sąjungai pirmučiausia tenka daugiau susirūpinti propaganda. Kad nelojaliems žmonėms sekasi kairur sukurstyti kaimą, tai kalta dažniausiai stoka žinių apie tai, ką veikia ir ką daro valdžia krašto gerovei. Jei miesto ir kaimo gyventojai žinotų tikrą mūsų krašto būklę, jei žinotų, jog jų pasidavimas nesąžiningiems kurstytojams pasunkina jų pačių gyvenimą, tai bodėtusi jais, kaip yra bodėjusi Lietuvos priešais laisvės kovų metu. Rimta propaganda galima sutvirtinti tautiškos vienybės saitai tarp visuomenės ir tarp valdžios. Tautininkai, savo organizacija išplitę per visą kraštą, turi geros progos iš arto matyti, kas yra gero ir kas blogo mūsų valstybės prietaise. Taigi, pastebėję ką nesąžiningai darant, jie turi pareigos paakinti atitinkamas įstaigas, kad nesąžiningumas būtų pašalintas. Juk valdžia privalo pastabų, kartais iš šalies patiekiamų, kad galėtų patikrinti gerą valstybės organų veikimą. Tačiau žiūrint kitų sąžiningumo, reikia būti patiems sąžiningiems. Tautininkas, vadinasi, privalo būti savo elgesiais ir savo darbais pavyzdys kitiems. Apie tai, rodos, yra man tekę ne kartą jums kalbėti. Dabar vėl tatai primenu, nes asmens padarumo klausimas ypatingai svarbus. Pagaliau, pravartu tautininkams sukrusti ir dirbti ypač ten, kur priešinga valdžiai, taigi ir valstybei, patamsio akcija yra įsigalėjusi. Mes daug kalbame apie tautišką vienybę, bet dar daugiau tenka daryti, kad ji, toji vienybė, stiprėtų. Tautiškas lietuvių susipratimas juk nėra toks tvirtas, kaip mūsų kaimyninių tautų. Jei kitaip būtų, tai sunkesnėmis valstybei valandomis mūsų opozicijos žmonės, kartais ir augštai stovintieji, susilaikytų nuo žalingų smūgių valdžiai. Dėl to sveikinu Tautininkų Sąjungos vykdomą sumanymą sutelkti visas tautines organizacijas vieningan tautinės kultūros darban. Ligi šiol, kai tautinės organizacijos ką veikdavo skyrium, tai rungtynėse pasitaikydavo nesusipratimų. Susitelkus, reikia tikėtis, visa eis, bendrai ir sutartinai dirbant, glaudžiai ir sklandžiai. Be to, tautiškos talkos darbas, kiek tenka pastebėti, tapo našesnis.

Kas sunku vienai organizacijai, tai lengva organizacijų talkai. O darbo visuomenėje daug, kadangi nemaža ji turi įsisenėjusių negalavimų, su kuriais tenka veikiai ir griežtai kovoti. Visur, Lietuvoje yra privisę slaptų degtinės bravorėlių, kenklančių gal ne tiek daug išdo reikalui, kiek žmonių sveikatai ir jų dorovei. Ne tik suaugę, vyrai ir moters, bet ir vaikai, pagal vyresniusius, smarkiai nuodijasi samogonke ir iš Prūsų ga-benama anodija. Jei nesiliaus toks nuodų tvanas plitęs Lietuvoje bangomis, tai mūsų tauta, užuotėjusi sveikyn, dar dvi ar tris gimimų kartas pažengs išsigimimo keliais. Tik SUTELKTIŲ KOVA SU TAIS BLO-GUMAIS, ITRAUKUS JON ŠVIESUOMENĘ, GY-DYTOJUS IR DVASININKUS, KAIMIEČIUS IR MIESTIEČIUS, STENGSI NUGALėti GILIAI

ĮSISAKNIJUSIAS NUODŲ VERSMES. Mūsų krašte nemaža dar gimsta, bet taip pat nemaža vaikų išmiršta nuo nesveikų butų, nuo apsileidimo ir nesvarumų gyvenamosiose vietose. Ir čia reikia pasireikšti tautiškai ideologijai, ir čia reikia kovoti su mirtingumo priežastimis. Vieninga talka susipratusių gyventojų galima labai daug pasiekti, ypačiai kada šviesuolių inteligentų ir valdininkų iš visų ministerijų šiandien rasime kiekviename mūsų krašto kampelyje. Kai tėvai pamatys, kad jų vaikai, priklausą vienos ar kitos tautinės organizacijos, dirba naudingus kultūros darbus, o ne vien sportuoja, žaidžia ir dainuoja, tai permanys geriau ir tautišką ideologiją, kurią skelbia tos organizacijos. Juk rimtas darbas, judėjimas ir veikimas gaivina ir stiprina organizaciją, o jų stoka — užleidžia joje vietą sustingimui ir pairimui. Vadinasi, tautiškai talkai, plačiai pasidairius po savo kraštą, reikia susidaryti visokių darbų programa ir ji nusistatytu laiku vykdyti ir įvykdyti. Visam kam savo metas, taigi ir užsimotiems darbams tenka pasirinkti patogios valandos, imanomos plačiai visuomenei.

Kadangi tautinėse organizacijose yra daug valdininkų, galinčių žinoti visokius vyriausybės sumanymus, skiriamus žemės ūkiui kilpotis iš sunkios buities, tai jie, tokie valdininkai, gali daug padėti ūkininkams savo patarimais, kaip ir kas daryti. Ypačiai agronomai, matininkai ir kultūrtechnikai, kaip arti susieina su kaimiečiais, turėtų jiems skelbti, kaip ir kas naudingiau sėti ar kokie gyvuliai ugdyti, nuo kokios gamybos susilaikyti ir kokia daugiau domėtis. GYVAS IR NUOŠIRDUS SANTYKIS SU KAIMU IR RŪPINIMASIS JO BUITIMI TIKRAI PAKELS JO NUOTAIKĄ IR PASITIKĖJIMĄ VALDŽIA. Šit tikriausias kelias tautiškai vienybei sustiprinti, tikriausios dujokaukės apsiginti nuo visų gandų, platinamų valdininko vardui žeminti, kad jis imas per daug algos ir jos nepateisinąs savo darbais santykyje su visuomene. Ne žodžiais, o darbais reikia griauti toji valdininkų prabangos pasaka, nuo kurio meto tapusi mėgstamiausia temą visokiems kurstytojų lapeliams ir kitiems šlamštams, keliantiems nerimo mūsų krašte. Juk valdininkai yra daugumas mūsų ūkininkų vaikai, dar nenutrūkę dorinių ryšių su savo tėvais, su savo gimimėmis ir su kaimu. Taigi tie, kurie nori sukelti nesantaiką tarp visuomenės ir šviesuomenės, kasa prarają tautiškai vienybei, kad mūsų kraštas būtų silpnėsnis ir lengviau prieinamas piktoms užgaidoms, galinčioms pakirsti Lietuvos nepriklausomybę. Esą, daug valdininkų nenaudėlių. Daug ar nedaug, tai sunku pasakyti. Bet kur jų nebuvo? Yra. Bet ar nėra dar daugiau nenaudėlių už valdininkų eilės? Tik nutvertas blogą darą valdininkas, kiek žinoma, paleidžiamas iš vietos, atiduodamas teisingumo rankos ir pasodinamas kalėjiman. Taigi neteisinga kalbėti, kad valdžia kenčianti valstybės aparate ar visuomenės įstaigoje imančius kyšius ar apvogiančius išdą. Ir nereikia jau lietuviams taip labai juodinti savo valdininkus. Ir kituose kraštuose, turinčiuose daug daugiau už mus prityrimo, netrūksta blogų valdininkų, bet kiti kraštai, kovodami su ta blogybe, nesireklamuoja savo spaudoje taip, kaip kad reklamuoja mūsiškiai. Reikia daugiau kovoti ir mažiau kalbėti, reikia patiems valdininkams taip tvarkytis, kad jų tarpe rastųsi vis mažiau ir mažiau netikusių žmonių. Ypačiai jų viršininkams tenka daugiau budėti, kad jiems pavestose įstaigoje būtų daugiau tvarkos ir sąžiningo darbštumo.

Ne visa būčiau pasakęs, jei neužsiminčiau apie mūsų tautos atstovybę. Kokia ji turėtų būti? Daug kas norėtų atgaivinti buvusį seimą. Bet ar mūsų tauta su juo neatsidurtų vėl netvarkon, iš kurios buvo išgelbėta savo laiku? Atskleidę buvusios seiminės Lietuvos paveikslą, pamatytume ją suskaldytą partinių srovių. Partiniai bankeliai, partiniai kooperatyvai ir kitos partinės įstaigos buvo izdo lėšomis steigiamos. Nekitaip darėsi švietimo ir kitose ūkiškai kultūriškose srityse. **ŠIANDIEN EKONOMIŠKAI KULTŪRIŠKAS LIETUVOS GYVENIMAS VEDAMAS VIE- NINGA TAUTIŠKA LINKME.** Tokia linkmė duota 1926 m. gruodžio 17 d. įvykio. **ARGI NEBŪTŲ PAVOJINGA VĖL ATKRISTI DEMAGOGIJOS KRATINYN, KURS SUNAIKINTŲ PRIAUGUSĮ TAUTIŠKOS KULTŪROS LOBĮ.** Nesamone būtų įsigeisti vėl lygiagrečių partinių kooperatyvų ar bankelių, dalintis partijoms įtaka mokyklose ir t. t. Nebėra to juk nei Latvijoje nei Estijoje. Antra vertus, juk ir viešpatavusių partijų tikslas buvo per parlamentarišką seimą demokratizmo šūkais pasiekti proletariškos ar kitokios diktatūros ir jį sunaikinti. Seimas pats savęs negerbė ir pats save pražudė.

Jei tokio seimo, koks buvo, neverta rinkti, tai gal, išžiūrėjus į kitas autoritetinio režimo šalis, kaip va Lenkija, sušaukti atstovybę skubotai sudarytu rinkimų įstatymu bent tais pagrindais, kaip Lenkijos. Tačiau, kiek žinome, ir patys lenkai nesidžiaugia tokiuo savo seimu.

Sušaukti tautos atstovybę nori ir vyriausybė, nes ji būtų mažiau atsakinga už krašto likimą. Tačiau, **RIMTAM RINKIMŲ ĮSTATYMU PARUOŠTI REIKIA PAKANKAMAI PATOGIŲ SĄLYGŲ. LIGSIOL IR LAIKO STIGO, KADANGI TEKO BE ATVANGOS RŪPINTIS PLAČIAI IŠSIŠAKOJUSIAIS VISOKIAIS KRAŠTO REIKALAIS, PRIVALUSIAIS DIDŽIŲ ĮSTATYMŲ.** Antra vertus, vyriausybė nuolat trukdė eilė pasikėsinimų ardyti šalies rimtį ir jos tvarką. Viena politinė srovė, laikanti save tikrais fašistais, norėtų griežtesnės autoritetinės valdžios, nekaip ta, kuri dabar yra. Tas griežtumas, jos nuomone, pagreitintų tautinį Lietuvos gyvenimo tempą ir padidintų jos svorį politikoje. Juk ir mėginta jos buvo pakeisti vyriausybę, nelaukiant tautos atstovybės, smurto priemonėmis. Tai klaidinga ir nuodėminga. Mūsų priežodis sako: Tiesiai arčiau, aplink greičiau. Greitesnė pažanga eina ne vien iš vyriausybės sugebėjimų, bet ir iš aplinkos sąlygų. Jos greitis ne nuo mūsų pareina.

Šiaip ar taip, **VYRIAUSYBĖ RUOŠIA KRAŠTO ATSTOVYBĖS RINKIMŲ ĮSTATYMĄ, TURĖDAMA PRIEŠ AKIS MŪSŲ STRUKTŪRĄ IR MŪSŲ POLITINĖS BUITIES SĄLYGAS,** o ne kokią svetimą doktriną, kad išvengtų klaidų, glūdinčių senajame seimo rinkimų įstatyme. Bet jis rimtai paruošti tai ne vieno, ne kelių mėnesių darbas. Dar nereikia pamiršti, kad **JO RUOŠIMĄ SUNKINA LIETUVOS TARPTAUTINIAI PASIŽADĖJIMAI, RИŠAMI SU KLAIPĖDOS KRAŠTU.**

Kada gi galėtų būti atstovybės rinkimai? Ir šio klausimo negalima kalendoriškai atsakyti, negu tik pastebėjus, jog tada, kada bus patogesnis tam žygiui metas. **ŠIUO METU MAŽOSIOMS VALSTYBĖMS RENKANT SAVO ATSTOVYBES, KAI KURIOS SVETIMOS VASTYBĖS GALI MODERNĖMIS PRIEMONĖMIS ĮSIKIŠTI RINKIMŲ ŽYGIN.** Tai rodo, sakysime, ir paskutiniai Klaipėdos

krašto seimelio rinkimai. Taigi čia atsargumas ne pro šalį.

Bet ir iš krašto atstovybės nereikia laukti stebuklo. Jo nesulaukta ir iš buvusių seimų. Ji neatstos vykdomosios valdžios ir žmonių, išmokslintų ir prityrusių, mokančių vadovauti įvairiam politikos ir kultūros gyvenimui. Jie auklėti ir lavinti yra labai didis uždavinys. Tūlas gali paklausti: Kaip gi? Juk nuolat girdime kalbant, kad nebese kur dėti inteligentų prieauglio. Tai nesusipratimas. Inteligentų, sugebančių dirbti atsakingą, vadovaujamą tautos darbą, vis dar mums tebestinga. Negi galime vadinti inteligentais, kurie išėję kelias gimnazijos klases, turi inteligentiškos fanaberijos, o neturi pasiruošimo rimtam darbui dirbti. Tokių tikrai yra perteklius, tokie nuolat varsto įstaigų duris, vietų ieškodami, ir nebegali pritilpti. Jie norėtų tapti valdininkais, o jiems tiktų vieta kur amato pasimokyti ir juo verstis. Tai būtų ir mūsų kraštui naudingiau.

Visų tautos kelių galas nėra parlamentinė ar kita kuri demokratinė atstovybė. Taigi nereikia per ją pamiršti žmogaus asmenybės. Juk neviena parlamento partija, nė viena politinė srovė nėra įmanoma be vado. O kaip gi gali apseiti be jo valstybė? Jei kas mano, kad gali, tai arba jis nėra giliau susimąstęs, arba jis sau prieštarauja. Vadai reikalingi prie visokių šalies režimų, parlamentinių ir autoritetinių, monarkijose ir respublikose. Apsidairę aplinkui turėsime pasakyti, kad taip yra buvę, taip yra ir taip bus. Ir tautas mes daugiau vaizduojamės iš jų didžiųjų asmenybių, pasireiškusių moksle, mene, technikoje, kare ir politikoje, ne kaip iš kraštų santvarkos. Anglijos sąvoka mums iššaukia vaizdą Kromvelio ir Gladstono, Prancūzijos — Richelieu, Napoleono, Poincaré, Italijos — Garibaldi, šiandien Mussolini. Ir senovės Graikų ar Romėnų istorija vaizduojasi Temistoklių, Miltiadų ir Aristidų paveikslais, Cezarių ir Augustų. Ar ne tą pat galėtume pasakyti apie Lietuvos senovę? Ir socialistų srovės didžiūojasi savo vadais Marksu, Engelsu, Lasaliu. Mums prieinamos ir kitų tautų dvasinės gėrybės per jų didžiuosius menininkus, mokslininkus ir rašytojus. Žmonijos istorijoje, jos kultūroje, vadai, kad ir ne visa, tai bent labai daug reiškia. Kokia didi tiesa pasakyta Šventame Rašte: Nužudysiu vadą ir pakriks minia. Kokia šiurpi tragedija mums vaizduojasi, skaitant senovės raštuose, kaip didysis Cezaris įsako pasmaugti kilnų Gallijos vadą, Vercingetorigą, patekusį jo nelaisvėn. Kaip suvirpino visą pasaulį klastingas nužudymas Jugoslavų karaliaus ir prancūzų ministro Barthou. Jiems gyvybę atėmė tie, kurie norėjo susilpninti tas šalis, kurioms šios asmenybės vadovavo.

Aš nenorėčiau būti klaidingai suprastas, kad lyg tereikalingi atskiri asmenys kraštui valdyti, o tautinės atstovybės nereikalingos. Priešingai, be jų sunkiai įmanomas ar beveik neįmanomas šalies valdymas. Tautos atstovybė reiškia didelį jos politinį subrendimą, prie jos tvirčiau jaučiasi vykdomoji valdžia, ir dėlto reikia ji turėti. Jei iškėliau vadovaujamų asmenų reikšmę tautos gyvenime, tai padariau dėl to, kad šis svarbus klausimas dažnai kur pamiršamas be jokio pagrindo.

Dar keli žodžiai lieka man pasakyti apie mūsų tautos rytojų. Gal niekuomet nebuvo politikos dangus taip, kaip dabar, apsiniaukęs. Tai mato kone visas pasaulis. Ar mes tų juodųjų debesų akivaizdoje turėtume nusiminti? Niekados. **MUMS REIKIA DAR GLAUDŽIAU BURTIS DRAUGEN, DAR STING-**

Generolo Nagevičiaus kalba,

pasakyta prie Karo Muziejaus Naujuosius Metus sutinkant

Netrukus senieji metai nugrims į amžių bedugnę. Su jais nugrims ilga ir įvairi grandinė metinių įvykių: tautinių ir tarptautinių, valstybinių ir tarpvalstybinių, mažų ir didelių, reikšmingų ir nereikšmingų; su jais nugrims ir mūsų pačių, mūsų jėgų, troškimų, vilčių ir siekimų dalis.

Mes palydime senelį, sakydami jam paskutinį su-
die, ir pasitinkame ateinantį į jo vietą jaunikaitį.

Daug kas yra papratę sutikti naujuosius metus triukšmingai, dideliais būriais ir su taurėmis rankoje. Kaip tik tuose būriuose susikaupimo nuotaikos pa-
prastai nedaug tepastebima. Mes gi, keli tūkstančiai čia susirinkusiųjų, ir jūs, kurie bendraujate su mumis per radio, naujuosius metus sutikdami susikaupkime, pasidairykime, ką patyrėme, ko laukiame iš ateities, prisiminkime savo gyvenimo tikslą ir pagaliau žvilgtė-
rėkime ko trokštame sau ir savo tėvynei.

Man rodosi, gerbiamieji, kad kiekvienas jūsų tu-
rite savo gyvenimo tikslą, savo troškimą. Todėl kiek-
vienas šią valandėlę tegul nors trumpai pamąsto, pa-
galvoja, ar jis prie to tikslo artinasi, ar nuo jo tolina-
si. Taigi naujuosius metus pradėkime, atnaujindami
savo geriausius pasiryžimus.

Laikas be galo greitai eina. Subrendusiame am-
žiuje, o ypač senatvėje jis daug greičiau eina, negu
jaunatvėje. Niekas jam neatsispiria. Sveikata, jaunys-
tė, geležis, net didžiausieji žmonių darbai pirmiau ar
paskiau tampa laiko auka. Kovoti su laiku negalima,

pasukti jis atgal ar bent sustabdyti taip pat negalima.

Kiekvieni naujieji metai, kaip ir gimimo dienos
sukaktis, primena žmogui, kad vėl praėjo nemaža gy-
venimo dalis.

Praeitis jau mums visiems nebepriklauso, tepri-
klauso tiktai ateitis. O kiek jos beliko? Kas gyvenimą
brangina, tam gaila to nuskilusio gabalo. Gal kuriam
iš mūsų beliko tiktai trumpas gyvenimo gabaliukas...

O ar daug mes praeity ir pereinamais metais padarė-
me sau, savo šeimai, savo artimiesiems, savo tautai ir
valstybei. Atsigriškime, pagalvokime ir suskaitykime.

Nuo gyvenimo tepalieka tiktai kas per jį padary-
ta. Todėl gailėtis ir liūdėti turėtų tik tas, kas pereinamais
metais nėra nieko gero padaręs.

Bet nenusiminkime per daug, nes labai teisingai
pasakyta, kad ne tas ilgai gyvena, kuris išgyvena di-
delį metų skaičių, bet tas, kuris daug nuveikia, kas
moka gerai suvartoti laiką.

Nenusiminkime taip pat, kad nežinome, kiek dar
tos ateities turime. Juk per vieną valandą žmogus gali
daug padaryti, o metai turi 8760 valandų. Mes dar
daug galime savo klaidų atitaisyti ir gero atlikti, jei
tik sugebėsime įvertinti laiką ir mokėsime iš jo paimti
kas galima. Juk ne be reikalo sakoma, kad laikas tai
pinigas. Bet kas jį tikrai sugeba įvertinti, tam laikas
reiškia daugiau, negu pinigus, tam laikas — viskas.
Todėl ir linkiu jums visiems pirmiausia geros sveika-
tos, o po to niekad neužmiršti savo gyvenimo tikslo ir

**RIAU DIRBTI TAUTINĖMS ORGANIZACIJOMS,
KAD LIETUVA, DAŽNAI KITŲ KRAŠTŲ MINI-
MA, KAIP PAVOJINGA TAIKAI VIETA, SPAR-
ČIAU TVARKYTŲSI VIŠOSE GYVENIMO SRI-
TYSE. Kad būtų kūryba vešlesnė ir stipresnis krašto
pajėgumas, reikia prablaivinti oras, pritvinkęs visokių
gandų, leidžiamų vidaus ir užsienio priešų. Kaip ne-
švarioje vietoje sunku gydyti ligos, taip rimtį su-
drumstoje aplinkoje ne lengva našiai dirbti. TAUTIŠ-
KOJI TALKA TEATSAKO OPOZICINEI TAL-
KAI, PAGRINDYJE PASISLĖPUSIAI, ŠVIESIAIS
DARBAIS. Atsiminkime, kad MŪSŲ KRAŠTO SAU-
GUMAS EINA NE VIEN IŠ MŪSŲ GINKLO PA-
JĖGŲ, BET IR FINANSIŠKO, EKONOMIŠKO IR
IŠ VIŠO KULTŪRIŠKO ATSPARUMO. Užsienio ir
vidaus politika yra, tiesą pasakius, tas pats daiktas,
tik iš dviejų pusių įžiūrimas. Jei šalyje didesnė tvarka,
jei daugiau darbštumo, tai ir mūsų užsienio politika
įgija daugiau svorio. Antra vertus, jei mūsų prekybos
sutartys su užsieniu sėkmingesnės ir mūsų kultūros
santykiai su juo stipresni, tai ir krašto vidus geriau**

tarpsta. Turėdami tatau atmintyje, mes turime nutil-
dyti tą nesąžiningą opoziciją, kuri lapeliais kursto
ūkininkus nemokėti išdui mokesčių, trukdyti pieninės
ir kitas kultūros įstaigas, kuri graso iš patamsio gais-
rais ir žudymais. Iš jų darbų juos pažinsite, sako Šv.
Raštas. Taigi pažįstame juos iš lapelių. Tai Lietuvos
griovėjai, tai politiniai banditai. Jei ūkininkai galėtų
nemokėti mokesčių, tai kodėl juos turėtų mokėti
miestiečiai, verslininkai, prekijai ir visi kiti? Ar to-
kie kurstytojai, pasiekę valdžios, irgi be mokesčių mo-
kėtų valdyti?... Geros valios žmonėms tokie ragini-
mai ardyti tvarką yra nesąmonė ir jie nepaklausys.
**KALĖDOS — KRISTAUS GIMIMO DIENA, TAI-
GI RIMTIS GEROS VALIOS ŽMONĖMS. KAS JĄ
DRUMSČIA, TAS NEVERTAS ŠIOS ŠVENTĖS,
TAM LAISVĖS SĄVOKA NEĮMANOMA. REIKIA
GRIEŽTAI KOVOTI SU POLITIŠKU BANDITIZ-
MU!**

Baigdamas savo kalbą, linkiu Tautininkų Sajun-
gai laimingų Naujųjų Metų ir geriausio pasisekimo
jos darbuose.

kuo tinkamiausiai sunaudoti dar gyventi likusį jums laiką. Taigi pradėkim naujuosius metus taip, tarytum pradėtum visai iš naujo gyventi, kuri mes norime sunaudoti kuo geriausiai, kuo gražiausiai, kuo naudingiausiai sau, savo šeimai, savo tautai ir valstybei.

Linkėdami šią valandėlę kitiems laimės, tokios kaip kiekvienas pats sau įsivaizduoja, prisiminkime ir tuos žmones, be kurių mūsų pačių laimė neįmanoma, prisiminkime savo šeimų narius, tėvus, vaikus, artimus, draugus. Jei jie čia ne su mumis, tai nuskriskime mintimis pas mielus mums žmones, karštai linkėdami jiems visokios laimės. Ne vienas iš mūsų šią susikauptimo valandą norėtų greta savęs matyti mielus savo žmones, kuriuos, deja, negailestingai laiko ranka yra išrovusi iš mūsų tarpo, išskeldama juos ten, iš kur niekas nebegrižta. Pagerbkime juos tylumos ir susikauptimo nuotaika.

Prisiminkime ir tuos brangius mums žmones, kuriems dėl įvairių priežasčių teko ieškoti sau laimės už jurių — marių ir šiaip svetimuose kraštuose.

Prisiminkime apie juos, — gal ir jie apie mus mąsto.

Bet mes esame ne tik sau žmonės; mes esame ir piliečiai, mes sudarome tautą ir valstybę. Mums turi rūpėti mūsų tautos laisvė ir valstybės gerovė.

Senovės lietuviai, pasitikdami naujuosius metus, vilkdavo per kiemą didelį baslį, tai yra senuosius metus, vilkdavo tabalus, juos mušdami. Paskui tą baslį sudėgindavo kaip sunkų praėjusį metą. Šio papročio gilioji pasmė yra ta, kad kiekvieni metai, kokie jie bebūtų, derlingi ar nederlingi, geri ar blogi, niekad mūsų tautai nebuvo lengvi. Visa Lietuvos istorija — nepaliaujamų kovų, kraujo ir prakaito istorija. Lietuvių tauta, apsigyvenusi Baltijos pakraštyje, mažai turėjo taikos ir ramybės. Tas žemės plotas, kuriame gyveno mūsų protėviai, kuriame gyvename ir mes, yra viena pavojingiausių vietų žemės paviršiuje. Negana,

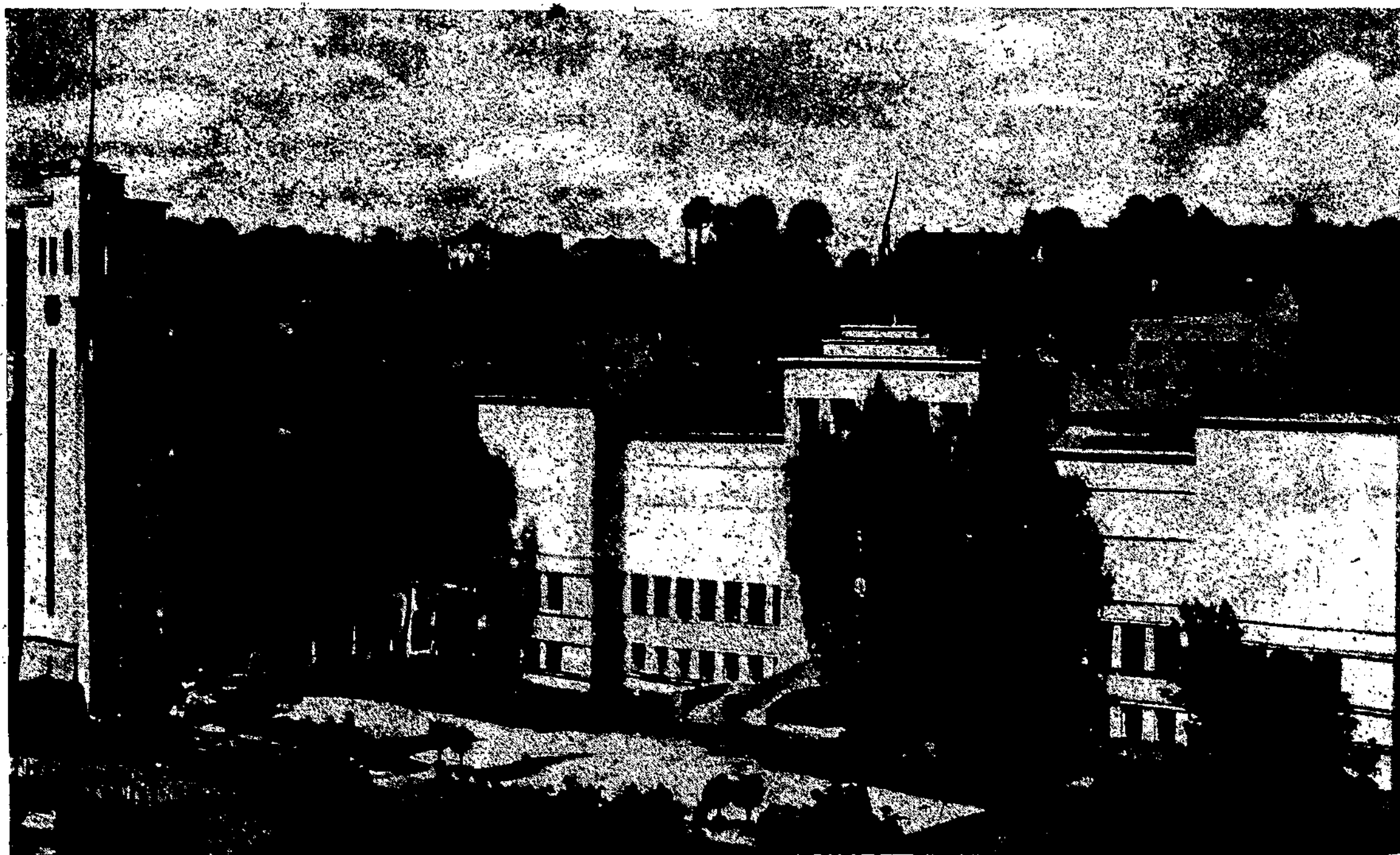
kad tas plotas guli didžiųjų tautų interesų susikirtimo srityje, bet jis dar lyg milžiniško magneto jėga traukia tas tautas prie Baltijos jūros. Traukia netik šandien. Visa mūsų istorija liudija, kaip sunku buvo gyventi mums šiame žemės kampelyje. Germanų ir slavų tautos, tarytum du dideli vandenynai, grūmėsi per amžius dėl Pabaltijo kraštų.

200 metų be paliovosėjo grumtynės su kryžiuočių ordinu, kuris nešdavo lietuviams badą, marą, ugnį ir karą. Ko ne visa tuometinė Europa, susimetusi po kryžiuočių vėliavomis, nuolat puldinėjo ramiuosius lietuvius, siaubdami žmones ir jų turtą. Maskva, totoriai, švedai dažnai Lietuvai kirtė smūgius. Toliau eina klaidi smukimo gadynė, dar paskiau neregėto sunkumo nelaisvės našta: viskas buvo rusų spaudžiama, užgniauziama, surakinama. Sukilimai buvo užliejami nelaimingų žmonių krauju. Lietuvos širdyje Vilniuje Muravjovas pastatydina jai kartuves. Kražiuose žudo nekaltus tikinčiuosius. Karia, plaka, tremia, kapoja, naikina. Juodoji naktis savo šydu tirštai apdengia mūsų tėvynės dirvas, prislegia Lietuvių krūtinę, atima tautai žadą.

Ir šiandien germanų ir slavų kovos dėl mūsų žemės nebaigtos. Jie grumsis ir rytoj ir nejuokais grumsis. Ir šiandien mes girdime anapus Nemuno šūkius „Drang nach Osten“.

Tad ar galėjo ir senovės lietuvis senųjų metų gailėtis ir liūdėti, kad jie nugrimsta į bedugnę, jei ne tik metai, bet ištisi amžiai mūsų tėvams buvo vargas, kančia ir sunkiųjų kovų rugiapiūtė. Todėl šiuo atžvilgiu nėra ko kaltinti senųjų ar naujųjų metų. Naujieji metai yra senųjų metų vaikai. Jie ateina į šį pasaulį, kaip jų tėsinys ir pavaduotojas.

Tai būdami čia, kur stovi tiek Lietuvos kančios simbolių — kryžių, kur yra Nežinomojo Kareivio kapas ir žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės karžygių paminklas, negalime būti kurti ir akli tų sunkumų at-

Vytauto Didžiojo muziejus, prie kurio Kaune iškilmingai sutinkami naujieji metai

žvilgiu, kuriuos paveldime iš senųjų metų ir kuriems nugalėti turime rengtis iš vien ir labai rimtai. Sistemingai ir nuosekliai yra galandamas peilis Klaipėdos kraštui nudobti, o po jo „likvidavimo“, turėtų išmušti valanda ir Didžiajai Lietuvai. Žūti ar būti, gyventi laisviems ar vėl tapti baudžiauninkais ir vergais, — štai kokie dalykai turi mums rūpėti naujųjų metų angoje.

Ir Vilniaus mes linkėjimais ir gedulu nesusigrąžinsime. Jokia laimės deivė mūs į Vilniaus prieglobstį neįmes; mes turime jį patys atsiimti. Linkėjimais šiuo atžvilgiu savęs neapgaudinėkime, o taip pat nesiduokime pražūtingoms iliuzijoms, kad jokių mūsų tautai pavojų nesą. Susirūpinkime, ką duos mums 1936 metai savo paslaptingoj glūdumoje? Kuo grasina mums sujudusios kaimyninės tautos su savo nepaprastai išplėstais užsimojimais? Kuo grasina mums pritvinkusi visokiomis krizėmis padangė? Ar atsispirsime pavojams? Ar nugalėsime juos? Ar mes, savo klaidų pamokyti, vengsime jų? Ar, žengdami į naujuosius metus, atlaikysime savo nepriklausomybę ir išvaduosime Vilnių?

Čia, gerbiamieji, šito muziejaus sienose ir jo aplinkumoj gausime tikrą atsakymą. Čia guli tėvynės vaikų testamentai. Čia kalba į mus žuvusiųjų nepriklausomybės ir laisvės kovų vėlės. Čia kalba Lietuvos knygnešių, aušrininkų, varpininkų dvasia. Visų tikrų tautos sūnų ir dukterų balsas. Čia kalba į mus tauriausio kraujo apšlakstyti „Lituanicos“ griaučiai, užsilikusieji Dariaus ir Girėno kompasai. Tie kompasai — tikrojo lietuvių tautos istorinio kelio ir pasiryžimo kompasai. Jie sako, kad nei kryžiuočių, nei lenkų, nei rusų, nei vokiečių letena, net pati baudžiava neuž-

gniauzė lietuvių dvasios, bet priešingai — sužadino pasipriešinimo jausmą. Vos tik tautos vadai Vilniuje 1918 m. vasario 16 d. paskelbė Lietuvių tautos prisiėmimą iš miego, Lietuvos vaikai ši, kad ir teorinį skelbimą, tiek smarkiai parėmė ginklu, jog išvarė priešą vieną, antrą ir trečią, ir įvykdė tai, apie ką rodosi ir svajoti buvo sunku. Kaip Darius ir Girėnas nugalėjo didžius vandenynus, taip mažoji tauta savo pasiryžimu irgi gali nugalėti didelius priešus.

Bet tam tikslui pasiekti ji turi tapti didvyrių tauta, būtent, tokia tauta, kokia buvo senovėje. Todėl kilus pavojui budėkime, sukruskime, saugokime Lietuvą nuo naujo smūgio. Žuvusiųjų dėl Lietuvos didvyrių balsai šaukia mus išsižadėti kasdieninių vaidų ir neveiklumo. Jie šaukia mus stoti petys į petį, į tikrą lietuvių brolių vienybę. Jie reikalauja iš mūsų tvirto tikėjimo į Lietuvos ateitį. Jie reikalauja iš mūsų eiti jų pramintais takais.

Prisiminę, kokios baisios kliūtys nugalėtos, kokių milžiniškų laimėjimų pasiekta naujųjų metų angoje, galime ir ši kartą drąsiai pasakyti, kad audrų užgrūdyti bandymų nebijome ir kad čia, ties Nežinomojo Kareivio kapu susirinkę ir tyliai susikaupe, pasiryžome eiti į Naujųjų Metų kelionę su drąsa širdyje ir aukštai pakeltomis galvomis.

Laikrodžio rodikliai jau stovi ties 12 valandos baigiamuoju ženklu. Tuoju suskambės Laisvės Varpas laimingai Lietuvos ateičiai, o mes iš visos širdies palinkėkime tiek mūsų artimiesiems, tiek patiems sau daug laimės. Mūsų tėvynei Lietuvai, mūsų Valstybės Prezidentui, mūsų vyriausybei, o taip pat savo artimiesiems ir patiems sau daug, daug laimės.

Gražus kultūrinis darbas

Pereitais metais „Kario“ redakcija savo skiltyse buvo paraginusi platinti „Kari“ skaitytojų tarpe renkant prenumeratas ir tuo prisidėti prie didelio kariuomenės propagandos ir kariuomenės su visuomene susiartinimo darbo. Šio darbo ėmėsi žmonės ne tik uždarbio skatinami, o grynais patriotiniais ir kultūriniais sumetimais. Šis darbas yra sėkmingai varomas karių, kurie visai nesuinteresuoti piniginiu uždarbiu, bet jaučia tikrą valstybinę pareigą išaiškinti savo draugams „Kario“ reikšmę ir jo kultūrinį darbą ne tik kariuomenėje, bet ir plačioje visuomenėje. Juk „Kary“ rašoma ne tik kariškais ir kariuomenės reikalais, bet ir plačiai visuomenės, sporto, kariško meno bei užsienio politikos reikalais. Todėl „Karys“ yra mielai skaitomas ne tik kariuomenės, bet pradžios, vidurinių, aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų mokinių bei studentų, šaulių ir plačios visuomenės.

Nors kiekvienos redakcijos prenumeratorių skaičius yra slepiamas, bet vis dėlto teko patirti, kad paskutiniaisiais metais „Kario“ prenumeratorių skaičius padidėjo ne šimtais, o tūkstančiais.

Tai visai suprantama, kad ir ateity „Kario“ skaitytojų eilės didės, nes kiekvienais metais ateina į kariuomenės eiles nauji skaitytojai, kurie kariuomenėje būdami gauna „Kari“ dovanai, bet daugelis išėjusių iš kariuomenės užsisako „Kari“, kurį patys skaito ir dar renka naujų prenumeratorių. Be to, „Kario“ platini-

mo reikalas dar pagerės, nes jo administracija šiais sunkiais krizės laikais įvertindama ir skaitytojų sunkią medžiaginę būklę „Kario“ metinės prenumeratos kainą dar 2 litais sumažino.

Dabar „Karys“ su priedu sieniniu kalendorium kainos tik 6 lt.

Daugelis karių „Kari“ gaunančių dovanai, įvertindami jo reikšmę, jį išrašo savo namiškiams bei giminiams. Kadangi kareiviams atskirai išsirašant ir pinigų siunčiant yra kai kurių sunkumų, tai prie šio svarbaus ir naudingo darbo yra prisidėję jų viršininkai, kurie surašo norinčius prenumeruoti „Kari“, surenka pinigų ir juos išsiunčia. 1935 m. daugiausia prenumeratorių buvo surinkę 8 p. p. virš. J. Brazinskas ir Vytauto Didžiojo kuopos vyr. sanit. pusk. V. Grigoras. Per paskutinįjį vien tik Vytauto Didžiojo kuopos 63 kariai buvo išrašę „Kari“ savo namiškiams.

Per jaun. ltn. Grabašį 3 artilerijos pulko mokomosios komandos kariai išrašė 53 prenumeratas namiškiams.

1936 m. daugiausia yra išrašę namiškiams „Kario“: 1) 8 p. pulko II bataliono kariai — 130 egz., 2) karo mokyklos kariai ir civiliniai tarnautojai savo namiškiams 63 egz., 3) 7 pėstininkų pulko 4 kuopos kariai 56 egz. 3) 7 pėstininkų pulko 1 bataliono kariai 102 egz. ir t. t.

S. N.

Kaip mes atliekame savo pareigas?

Kiekvienais metais ir kiekviena proga vienas kitam žmonės linki laimės ir tik laimės. Visi jos trokšta, visi jos ieško, keliauja į įvairius pasaulio kraštus, bet retas tą svajojamą ir kitų jam nuolatos linkimą laimę atranda. Ir tik iš daugelio — iš tūkstančių ir milijonų — keletas tariasi laimę atradę, o kiti jos ieško ir... neranda, nes „laimė gyvenime — tai tas pats, ką žuvis jūroj: vandens daug, o žuvies maža, ir tenka ji tam, kas moka ją gaudyti“ — sako Pirožnikovas.

Tačiau nevienodai žmonės supranta laimę. Vienam ji bus turtoose, kitam bus laimė — socialiai pavalgyti, gražiai apsirengti ir nieko neveikti ir kt. Ir retas, tur būt, žmogus laikys sau laimę, jeigu jis dirbs tą darbą, kuris daugiausia duoda naudos savo tautai, savo tėvynei, savo kraštui. Dar dideli mes egoistai, kad atsisakytume nuo savo asmens laimės, o dirbtume krašto gerovei. Yra dargi nemaža ir tokių žmonių, kurie dirbdami savo laimei, didžiai kenkia ir ardo savo krašto, savo tėvynės laimę, jos gerovę.

Netinkamas, be noro, be energijos mūsų darbas, savo pareigų atlikimas, jau ne tik neneša niekam laimės, bet dargi kenkia tautos gerovei ir yra nusikaltimas. Tą reikia gerai kiekvienam įsidėti į galvą ir niekuomet nepamiršti! Dažnai pagalvokime, ar mes taip atliekam savo darbą, savo pareigas, kurias mums uždėda tėvyne, kad nieko negalėtume prikišti? Ar mes uždėtas pareigas atliekam su noru, su užsidegimu, su pilnu joms atsidavimu, ar tik stengiamės, kaip nepakenčiamą naštą, nustumti nuo savo pečių ir baigta? Jeigu taip, tai sąmoningai darome nusikaltimą ir neverti garbingo lietuvių-kario vardo!

Jeigu sustingimas ir neryžtumas darbuose reiškėsi pereinamais metais arba vakar, tai šiais metais arba šiandien taip neturi būti. Reikia gerai apgalvoti savo darbą ir padarytas klaidas ir pasižadėti tų klaidų daugiau nebekartoti.

Šiandien pasauly nepaprastas tempas. Tautos lenktyniuoja. Kiekviena valstybė nori viskuo pralenkti kitą. Mūsų tauta irgi turi stovėti ir žiūrėti, o dirbti dešimteriopai daugiau už kitus, kad nuo jų neatsiliktų. Kad tai galima būtų pasiekti, reikia, kad kiekvienas kuo geriausiai atliktų darbą, savo pareigas. Kad kiekvienas dirbtų už dešimt, tada tik bus tinkamai atliktos pareigos, tada tik kraštas pasieks visokeriopos gerovės — bus laimingas, o tuo pačiu ir kiekvienas šio krašto žmogus.

Taip dirbti turi visi. Išimčių būti negali. Į tų darbininkų eiles, į jų skaičių, įeina ir mūsų kariuomenė. Kiekvienas jos narys — karys turi sąžiningai, su pasiryžimu atlikti jam uždėtas mažesnes ar didesnes pareigas.

Daugumas karių savo paskirtį supranta, bet yra dar ir tokių, kurie nesistengia to suprasti arba apsimeta nesuprantą ir tik stengiasi, kiek galint greičiau, nusikratyti uždėtų pareigų. Taip neturi būti. Reikia atsiminti, kad tokiu elgesiu daroma žala visam kraštui: veltui laikas gaišinamas ir veltui eikvojami taip sunkiai tėvų uždirtieji pinigai. Užuo kuo geriausiai pasirengti kautynėms, kuo daugiausiai pasisemti ten teikiamų kariškų žinių ir apsišviesti, veltui leidžiamas laikas ir išnaudojamos lėšos.

Kiekviena tarnybos minutė ir kiekvienas kariui skiriamas centas yra labai brangus ir juos reikia gerai

sunaudoti, kad atneštų kuo didžiausios naudos. Reikia taip pasirengti, kad pavojaus trimitą išgirdę, tuojau galėtume eiti ten, kur tėvyne šaukia, kur pavergti broliai dejuoja...

Kiekvieną valandą ir minutę reikia budėti ir būti pasirengus į šventąjį žygį. Pavojų daug. Jiems atremti reikia didelio ir gero pasirengimo. Momentas labai svarbus! Taigi, pasižiūrėkime, ar esame jau gerai pasirengę ir kaip mes atliekame savo pareigas?

Jongaitis

Kariai, branginkime knygą

Kiekvienoje kariuomenės dalyje yra karių bibliotekos, kur kiekvienas gali ją laisvai nevaržomas naudotis. Rodos, kareivis turėtų tik džiaugtis, galėdamas veltui naudotis gausinga biblioteka, turėtų knygą gerbti ir saugoti taip, kaip saugo savo šautuvą. Deja, to jausmo daugumas neturi. Daugiau skaitoma knyga vos metus be remonto gali išsilaikyti. Žinoma, kiekvienas daiktas sėsta, dėvisi, bet knyga juk nėra įrankis, kuriuo kurį nors sunkų darbą dirbtume. Nuo skaitymo popierių nedyla, neplyšta ir lapai nekrenta. Knyga nukenčia tik nuo skaitytojo rankos.

Labai daug skaitytojų su knyga žiaūriai elgiasi. Kitas, žiūrėk, juokaudamas knygą kitam ir per galvą suduoda arba sargybinių būdamas ant knygos sriubos duobenėlį pasideda. Pasitaiko ir tokių, kurie knygos tuščiame lape prirašo visokių niekų, o kai kas net ir savo pavardę pasirašo. Žinoma, ir gerai, kad toks karys pats savo ranka įsirašo į nekultūrinių skaitytojų eiles. Labai gaila, kad tokių reiškinių mūsų tarpe dar yra. Taigi reikėtų griežtesnės bibliotekorių kontrolės, nors bibliotekoriui kartais ir sunku patikrinti kiekvieną gražinamos knygos lapą. Visa tai pastebima tik paskui ir kaltininką jau sunku surasti. Manau čia daugiausia priklauso nuo pačių skaitytojų įsisąmoninimo gerbti valstybinį turtą, mėgti knygą.

Dabar, žiemos metų, atliekamą laiką daugiausia praleidžiame skaitykloje ar bibliotekoje, daugiau skaitome. Taigi ir skaitykime kuo daugiausia. Tačiau atsiminkime, kad knyga yra valstybės turtas, ji brangiai kainuoja. Todėl būkime kultūringi skaitytojai, netepkime ir neplėšykime knygos, mylėkime ją, nes ji geriausias draugas.

V. p. Kostečka — bibliotekorius

Nauji „Kario“ draugai

Kartą Petras Juliui tarė:
— Išsirašom, drauge, „Kari“,
Ir paraginkim draugus,
Nes „Karys“ šiemet pigus!

Ir atsakė Petrui Julius:
— Tiesą pasakei, bičiuli! —
Jau žinau, tiktai „Karys“
Mane vyru padarys!

Tad abudu susitarę
Pasikviečiam brangų „Kari“ —
Dedame po tris litus —
Mus lankys visus metus!

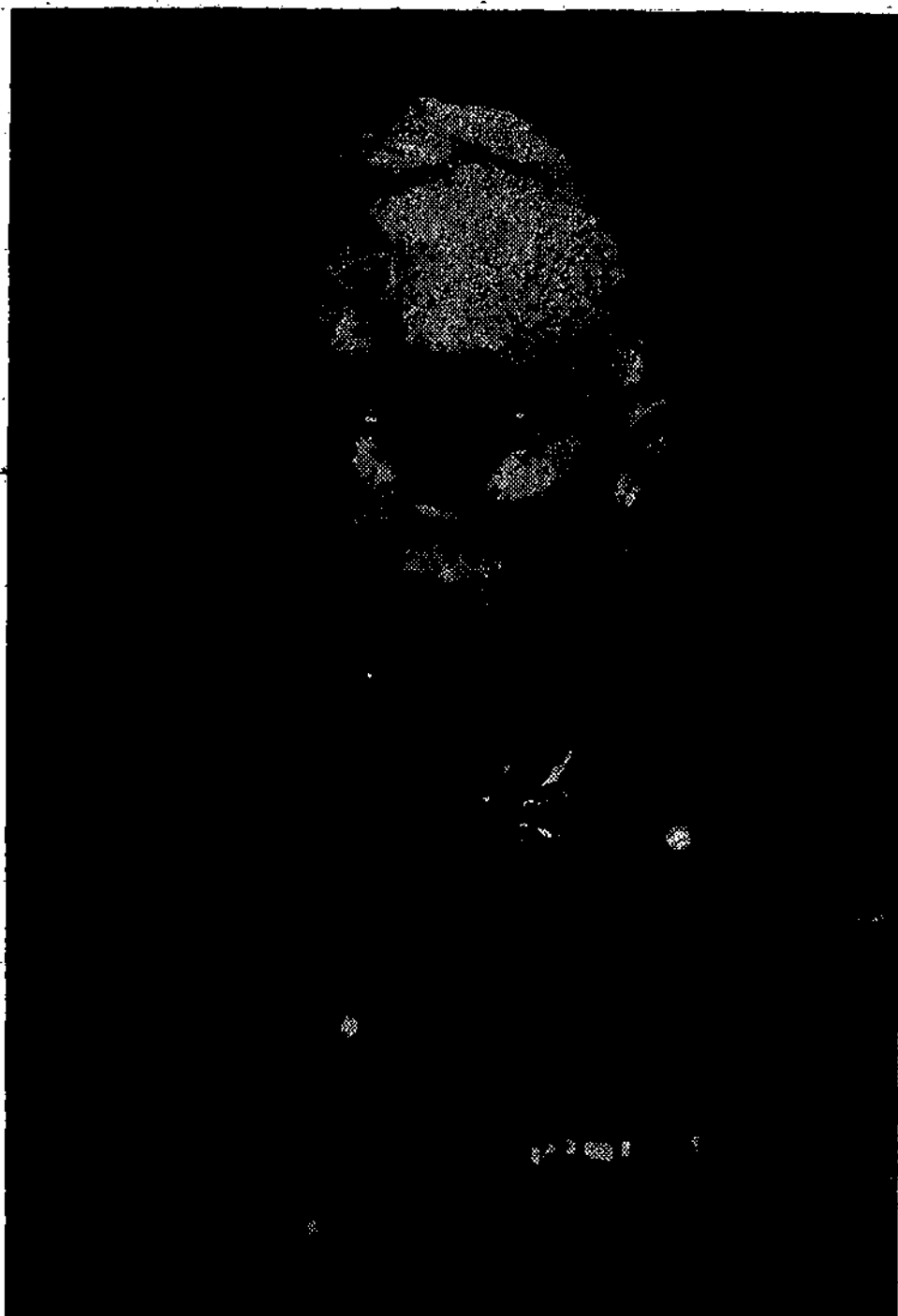
Jonas Šiožinys

Plk. ltn. R. Bukevičius

Kariuomenės Tiekimo Valdybos 10 metų sukaktis

(1926. I. 1 d. — 1936. I. 1 d.)

Kariuomenės tiekimo valdybai 1936 m. sausio 1 d. sueina lygiai 10 metų, kai ji be pertraukos gyvuoja. Tiesa, kariuomenės tiekimo valdyba, kaip vadovaujantis tiekimo organas, įvairiais pavadinimais gyvuoja daugiau kaip 10 m. ir, būtent, tiek laiko, kiek ir pati mūsų kariuomenė. Jeigu kariuomenės įsikūrimo pradžia laikoma 1918 m. lapkričio 23 d., kai buvo pasirašytas „Apsaugos Ministerijai įsakymas“ Nr. 1, tai kariuomenės tiekimo organo įsikūrimo pradžia reikėtų laikyti

Gen. ltn. Sutkus
Kariuomenės tiekimo viršininkas

1918 m. gruodžio 4 d., kai „Apsaugos Ministerijai įsakymo“ Nr. 3 § 2-ju buvo paskirtas „Apsaugos tiekimo skyriaus“ viršininkas (papulkininkas Sietkovskis). Aišku, jog kuriamoji kariuomenė negalėjo išsiversti be vadovaujančio kariuomenės tiekimo organo. Todėl toks organas tuojau ir buvo sukurtas. Iš pradžių šitas „tiekimo skyrius“, kituose „Krašto Apsaugos Ministerijai“ įsakymuose vadinamas dar „ūkės“ skyriumi,ėjo tik K. A. M. centro (apsaugos štabo) ūkio skyriaus pareigas, mažai domėdamasis bendrais kariuomenės tiekimo reikalais, tačiau ilgainiui jis pradėjo duoti ir bendrų nurodymų kariuomenės dalims bei įstaigoms visais tiekimo klausimais. Ypač pagyvėjo tiekimo skyriaus veikla, kai jis persiformavo į tiekimų valdybą ir kai tiekimų viršininku nuo 1920 m. liepos 13 d. buvo paskirtas majoras Stasys Zaskevičius (dabar gen. št. pulkininkas). Tačiau 1921 m. tiekimų valdyba buvo likviduota. Iš jos atsiskyrė kontrolės skyrius, paskui pavadintas K. A. M. Ūkio Inspekcija, ir savarankiška centrinė bugalterija. Paskutinis tiekimų valdybos įsakymas buvo išleistas 1921 m. gruodžio m. 2 d. (įsak.

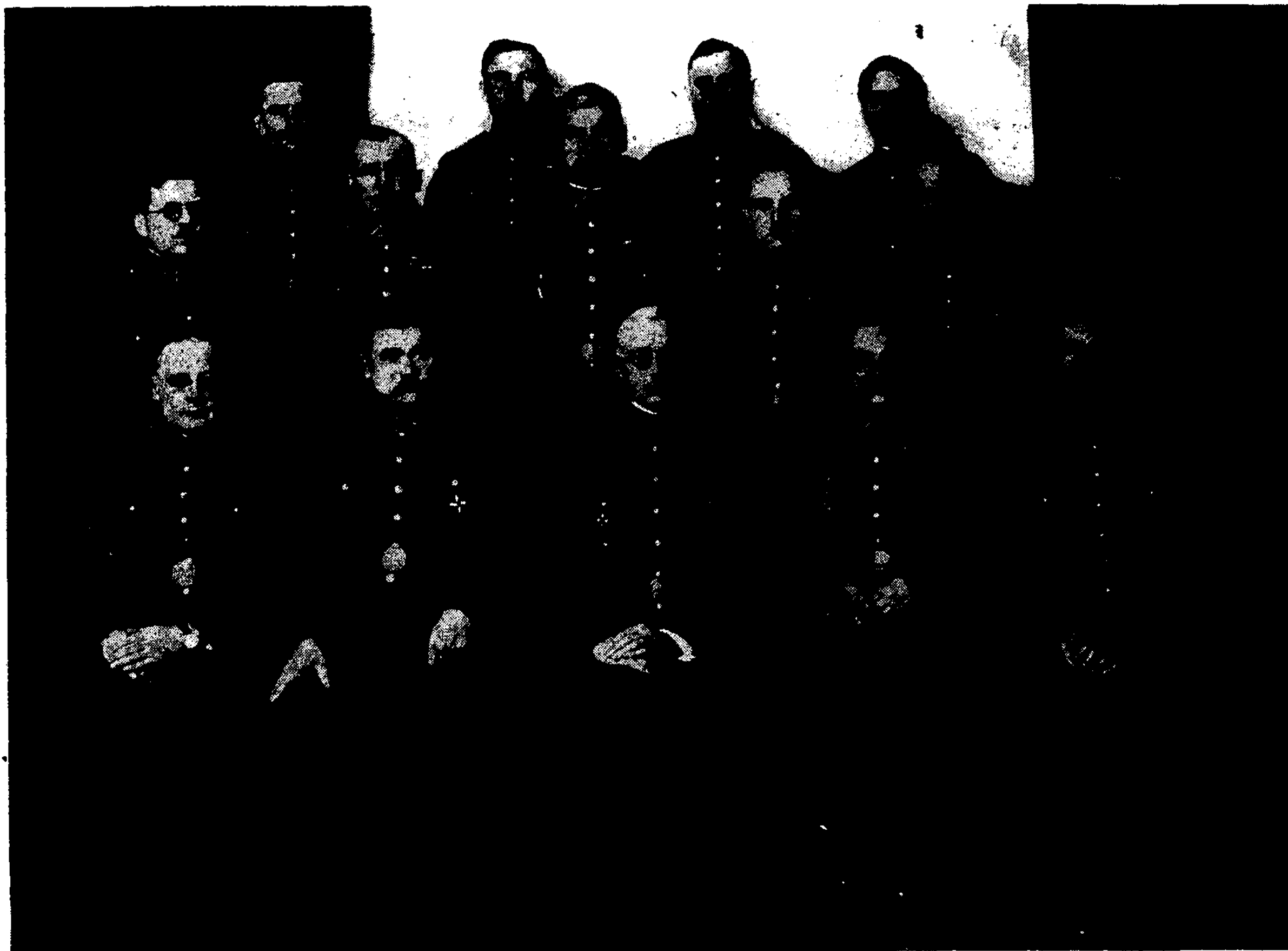
kar. Nr. 279). Nuo to laiko iki 1924 m. sausio 1 d. bendro vadovaujančio atskiromis tiekimo įstaigomis organo nebebuvo. Tos įstaigos tvarkėsi savarankiškai, betarpiškai priklausydamos Krašto Apsaugos Ministerio. 1924 m. sukurtoje ūkio ir finansų valdyboje su tos valdybos viršininku — krašto apsaugos ministerio padėjėju priešaky (majoras Papečkys — dabar atsargos plk. ltn.), tiekimo reikalas ir vėl liko subendrintas. Nuo 1926 m. sausio 1 d. ūkio ir finansų valdybai susilikvidavus, jos vietoj nuo tos pat dienos buvo įsteigta tiekimų valdyba, kuriai štai dabar, kariuomenės tiekimo valdybos vardu, ir sueina 10 gyvavimo metų.

Naujais 1926 metų etatais tiekimų valdybos priešaky stėjo tiekimų viršininkas, kuriam betarpiškai priklausė: 1) tiekimų valdyba (tiekimų viršininko štabas), 2) kariuomenės intendantūra, 3) karo technikos statybos skyrius, 4) karo technikos tiekimo skyrius, 5) artilerijos tiekimo skyrius ir 6) centrinės kariuomenės dirbtuvės. Pačią tiekimų valdybą sudarė: a) kanceliarija, b) ūkio inspekcija ir c) sąmatos dalis. Tiekimų viršininku buvo paskirtas inž. plk. ltn. Grudzinskas (dabar atsargoje). 1928 m. rugsėjo 6 d. tiekimų viršininkui int. plk. ltn. Grudzinskui išėjus į atsargą, jo vieton nuo tos dienos buvo paskirtas int. plk. Sutkus (dabar gen. ltn.), kuris šias pareigas eina ir dabar. Nuo 1929 m. gegužės 1 d. į tiekimų valdybos etatus buvo įtrauktas technikos ir organizacijos komitetas, kuris, su plk. Acus-Acuku priešaky, buvo valdybos sudėty 5 metus 8 mėn. ir nuo 1935 m. sausio 1 d. grįžo vėl į intendantūrą. 1931 m. etatais nuo tų metų sausio 1 d. į tiekimų valdybos etatus įtraukta mobilizacijos dalis.

Nuo 1935 m. sausio 1 d. tiekimų valdyba pavadinta Kariuomenės Tiekimo Valdyba. Nuo tos dienos josios organizacijoje įvyko dar žymesnių pakeitimų. Iš tiekimo viršininko priklausomybės išėjo karo technikos tiekimo skyrius, perėjęs karo technikos viršininko valdžion, o kar. tiekimo viršininko valdžion perėjo, be pirmiau jo valdžioje buvusių — ginklavimo valdybos, ka-

KARIUOMENĖS TIEKIMO VALDYBOS KANCELIARIJOS CIVILINIAI TARNAUTOJAI SU SAVO VIRŠININKAIS
Iš dešinės į kairę: sėdi — M. Verbauskas, kpt. Kuginis (raštvėdys), F. Vaitiškienė (išstarnavusi Tiekimo Valdyboje 10 metų), plk. ltn. Pridotkas (kanceliarijos viršininkas), J. Vabolis, A. Staskevičius (jau pasiliosavęs); stovi — A. Sinkevičius, K. Lindešis, J. Marčiulionis ir V. Lapinskas.

KARIUOMENĖS TIEKIMO VALDYBOS KARININKAI

Iš dešinės į kairę: sėdi — plk. lt. Augustauskas, plk. Butkevičius, gen. lt. Sutkus (Kar. Tiek. V-kas), plk. lt. Bukevičius, plk. lt. Katinskas; stovi — kpt. Pupeika, ktp. Balickaitis, mjr. Ardickas, kpt. Kuginis, plk. lt. Pažemeckas, kpt. Palubinskas, plk. lt. Pridotkas, kpt. Penčyla, mjr. Kuncaitis ir kpt. Mitkus.

riuomenės intendantūros ir karo butų valdybos, — dar karo sanitarijos ir karo veterinarijos valdybos ir karo invalidams šelpti komitetas; į pačios kariuomenės tiekimo valdybos sudėtį perėjo iš vyriausiojo štabo priklausomybės pensijų skyrius ir ūkio skyrius. Tuo būdu kar. tiekimo valdybą dabar sudaro: 1) ūkio inspekcija, 2) sąmatos dalis, 3) k. a. m. kanceliarija, 4) k. a. m. pensijų skyrius, 5) ūkio skyrius ir 6) mobilizacijos dalis.

Kariuomenės tiekimo viršininkas, kariuomenės vadovybės įstatymu tvarko ir prižiūri kariuomenės tiekimą. Jo aplinkraščiai ir nurodymai tiekimo srity yra privalomi visi kariuomenei.

Ūkio inspekcijos priešaky stovi ūkio inspektorius, kuris yra kariuomenės tiekimo viršininko padėjėjas kariuomenės ūkiui tvarkyti, instruktuoti ir kontroliuoti.

Sąmatos dalies priešaky yra tos dalies vedėjas, kuris tvarko visus su kariuomenės aprūpinimu susijusius reikalus.

Krašto apsaugos ministerijos kanceliarija yra drauge ir kar. tiekimo valdybos kanceliarija. Ji tvarko ministerijos susirašinėjimą.

Krašto apsaugos ministerijos pensijų skyrius tvarko karių ir jų šeimų aprūpinimą pensijomis ir pašalpomis.

Ūkio skyrius tvarko kariuomenės štabo ir kar. tiekimo valdybos ūkiškuosius reikalus.

Mobilizacijos dalis tvarko kariuomenės tiekimo mobilizacijos ir krašto ekonominės mobilizacijos reikalus.

Šiam visam darbui kariuomenės tiekimo valdyboje šiuo metu, be tiekimo viršininko, faktiškai yra 14 karininkų, 1 liktinis viršila ir 40 civilinių tarnautojų: I kategorijos — 12, II — 6, III — 3, V — 9, VI — 8, VII — 1 ir VIII — 1.

Per tą trumpą, palyginti, 10 metų laiką tarpą tiekimo valdybos atlikta nemaža darbų. Pavyzdžiui:

Išleista tiekimo srities įsakymų kariuomenei: 1926 m. — 19 n-rių, 1927 m. — 11, 1928 m. — 18, 1929 m. — 8, 1930 m. — 9, 1931 m. — 12, 1932 m. — 12, 1933 m. — 10, 1934 m. — 16 ir 1935 m. — 16, o iš viso — 131 n-ris.

Parengta ir išleista aplinkraščių: 1926 m. — 3, 1927 m. — 7, 1928 m. — 30, 1929 m. — 35, 1930 m. — 9, 1932 m. — 22, 1933 m. — 15, 1934 m. — 10 ir 1935 m. 15, o iš viso 169 aplinkraščiai.

Išspręsta iki šiol įvairių išskaitų bylų: 1926 m. — 96 bylos, 1927 m. — 56, 1928 m. — 18, 1929 m. — 24, 1930 m. — 18, 1931 m. — 36, 1932 m. — 45, 1933 m. — 25, 1934 m. — 45 ir 1935 m. — 21, o iš viso 384 išskaitų bylos.

Iš kitų stambesnių tiekimo valdybos darbų vienas pirmųjų buvo „Turto, maisto, pašaro ir pinigų atskirose kariuomenės dalyse tvarkymo ir atskaitomybės taisyklės“ (T—I), kurios buvo išleistos 1927 m. Tai buvo susistemintas ūkio nuostatų rinkinys atskirų kariuomenės dalių ūkiui tvarkyti. Šios taisyklės buvo didelis palengvinimas ūkio pareigūnams. Tačiau jos buvo nepilnos, todėl lygia greta dar tekdavo naudotis ir senais rusų nuostatais. Tatai sudarydavo tam tikrų

nepatogumų. Reikėjo T—I taisykles praplėsti ir patobulinti. 1933 m. buvo išleistos kariuomenės ūkio nuostatų 2 knygos: 1) „Kariuomenės dalių, štabų ir įstaigų ūkis“ (Ū—1) ir 2) Kariuomenės ūkio sąskaitybą“ (Ū—2). Šiuose nuostatuose, be kita ko, įvesta ne maža naudingų naujenybių, suprastinta ūkio atskaitomybė ir, svarbiausia, jais dalių vadai atpalaidoti nuo smulkių ūkio rūpesčių.

Per tiekimų valdybą ėjo ir įvairaus karių aprūpinimo įstatymų rengimas. Be eilės dabar jau negaliojančių karių atlyginimo įstatymų („Karininkų butpinių įstatymas“, karininkų kėlimosi pašalpų įstatymas“, „Algų nustatymo kariams įstatymo pakeitimas“ ir kt.), 1930 m. tiekimų valdyboje buvo galutinai sutvarkytas komisijos parengtas „Karininkų atlyginimo įstatymo“ projektas, kuris 1931 m. paskelbtas įstatymu (Vyr. Ž. Nr. 349, eil. 2392). 1934 m. buvo parengtas ir 1935 m. paskelbtas to įstatymo pakeitimas (Vyr. Ž. Nr. 470, eil. 3296). Tiekimų valdyboje taip pat galutinai buvo parengti „Liktniams puskarininkiams atlyginti įstatymo“ ir „Kareiviams aprūpinti įstatymo“ projektai, kurie taip pat 1935 m. paskelbti įstatymais (Vyr. Ž. Nr. 470, eil. 3297 ir 3298).

Šiems įstatymams vykdyti parengtos ir paskelbtos taisyklės (1931 m. įsak. kar. Nr. 20 § 1 ir 1935 m. įsak. kar. Nr. 53 § 1). Per tą 10 metų laikotarpį parengta nemaža ir kitų, smulkesnių, įstatymų bei Ministerių Kabineto nutarimų projektų.

Tokia tad, trumpai suglaudus, kariuomenės tiekimo valdybos veikla per jos gyvavimo 10 metų. Atrodo, jog kariuomenės tiekimo valdybos per tą laiką nuveikta vis dėlto nemaža.

Laiškas dėl kariuomenės radio pusvalandžių

Gerb. Ponui Kariuomenės Pusvalandžio
Vedėjui

Lietuvos radio stoties programa vis įvairėja ir tobulinasi. O Jūs savo pusvalandžius vedate nepaprastai sumaniai, giliai patrijotinėje dvasioje, nieko neiždinėjant ir taip nuostabiai švelniai skiepijate ir ugdote ne tik kariškumą, bet ir tyrą ir tikrą Tėvynės meilę. Už tai ne paslaptis, kad šiandien jei džiaugiasi radiofonu, tai tik Jūsų pusvalandžiais (čia neminiu nepaprastesnių ir retesnių radiofono programų). Ir beklaušdamas Jūsų programos aiškiai matai, kad čia yra ne vien tik kariška, bet ir nuoširdi dvasinė jėga. Aš tai taip ir laikiu, kad ateitų sekmadienis ir, sulaukęs tojo pusvalandžio, pasidžiaugiu savo dvasia ir pasigėrėjęs geresniu ūpu pasitraukiu ir galvoju, o vistiek dar yra Lietuvoje ir taurios dvasios žmonių, žiūrinčių giliau ir plačiau į savo Tėvynės meilę.

Taigi savo vardu ir visų tų vardu, kurie išgirsta mano radio aparatu, čia reiškiu Jums, Ponui Vedėjui ir dalyviams, širdingiausią padėkos žodį, o Kalėdų šventėms — Kristaus Kūdikėlio palaimos ne tik kariuomenei, bet ir visam kraštui. Gi sulaukus Naujų Metų teauga patrijotiška dvasia visame mūsų mylimam krašte Lietuvoje Jūsų nenuilstamu darbu, kurį varote radio bangomis.

Kun. Pr. Bikinas
Butkiškės klebonas

Naujasis Čekoslovakijos prezidentas

Pirmasis Čekoslovakijos respublikos prezidentas T. G. Masaryk'as, pasitraukdamas iš savo vietos, pasiūlė prezidentu išrinkti savo ilgametį bendradarbį dr. Eduardą Beneš'ą, užsienių reikalų ministerį. Ir štai gruodžio 18 d. Prahos Gračianų pilyje susirinkęs Čekoslovakijos seimas išrinko prezidentu pasiūlytąjį kandidatą dr. Ed. Beneš'ą, už kurį balsavo 340 atstovų (jų dalyvavo 440, bet 76 susilaikė, o 14 balsavo už kitą kandidatą).

Naujasis Čekoslovakijos prezidentas Dr. Benešas

Dr. Ed. Beneš'as gimė 1884 m. gegužės 28 d. Kazlanuose. Jis ūkininko sūnus, bet savo gabumais ir pasiryžimu pasiekė aukštojo mokslo ir įsigijo filosofijos daktaro laipsnį. 1909 m. tapo Prahos universiteto profesorium. 1915 m. jis išvyko į Šveicariją, o paskui į Prancūziją. Jis buvo čekų tautinės tarybos generalinis sekretorius ir su T. G. Masaryk'u rūpinosi čekų legionų steigimu.

1918 m. rudenį, kai tik buvo paskelbta nepriklausomoji Čekoslovakija, dr. Beneš'as tapo užsienių reikalų ministriu ir juo buvo iki šiol, o nuo 1921 m. rugsėjo iki 1922 m. spalio mėn. buvo drauge ir ministeris pirmininkas. Jo vedamoji užsienio politika buvo naudinga Čekoslovakijai. Jo rūpesčiu buvo įsteigta ir vadinamoji Mažoji Santarvė — Čekoslovakijos, Rumunijos ir Jugoslavijos sąjunga.

Dr. Beneš'as nėra vien tik Čekoslovakijos politikas. Jis yra tarptautinis politikas. Nuo 1920 m. jis veikliai dalyvauja Tautų Sąjungoje, dirba jos Taryboje, įvairiose komisijose, nusiginklavimo konferencijose ir kiek galėdamas dirba dėl taikos. Jis yra didelis tarptautinės politikos žinovas ir uolus Tautų Sąjungos rėmėjas. 1935 m. buvo išrinktas Tautų Sąjungos sesijos pirmininku.

Taigi dr. Beneš'ą išrinkus respublikos prezidentu džiaugiasi ne tik Čekoslovakija, dėl kurios jis sėkmingai trūsė per 21 m., bet ir užsienis, kuriam dr. Beneš'o gilus protas, gera valia ir taikos meilė yra seniai jau žinomi.

Kariuomenės diena mokykloje

Puskapsių pradžios mokyklos mokytoja įtempė mane į savo kambarį, pasodino prie stalo ir tarė: — Šiandien mūsų mokykloje kariuomenės sukakties minėjimas. Taigi po valandos skaitysi mano vaikams paskaitą.

Mokytoja nuėjo į klasę.

Likęs vienas girdėjau viską, kas darėsi už sienos. Mokytojai pravėrus duris, išgirdau: „La-ba die-na!“, kurią dainuote išdainavo vaikai. Paskui buvo malda, kurią taip pat dainuodami vaikai kalbėjo. Malda baigėsi žodžiais: „O Vil-niaus ne-p-miršk, lie-tu-vi!“

— Vaikai, ar jūs matėt kareivį? — paklausė mokytoja.

— Matėm, matėm, kur čia nematysi — atsakinėjo vaikai vienas po kito.

— Bet, vaikai, ar žinot, kad prieš 17 metų Lietuvos kariuomenės nebuvo?

Čia vaikai nutilo, išpūtė akutes ir pastatė ausiukas. Mokytoja jiems papasakojo apie mūsų kariuomenės kūrimosi pradžią, pirmąsias kovas, laimėjimus ir pirmąsias aukas, kurias pagerbė atsistodami. Paskui už kariuomenę sušuko „Valio“! ir minėjimą užbaigė Tautos himnu.

— Dabar, vaikai, čia tuojau ateis vienas ponas ir jums papasakos apie tai, kaip kariuomenė taikos metu gyvena ir ką ji dirba. Taip pat papasakos, kuriais ginklais yra kiekviena kariuomenės rūšis ginkluota. Tik būkit ramūs, gerai klausykit, o kai aš ateisiu, tai man turėsit papasakoti, ką esate girdėję — pasakė mokytoja išeidama iš klasės.

Įėjau į klasę, vaikai atsistojo. Pirmiausia pamatavau juos akimis: labai daug buvo tokių, kurie pastatyto šautuvo vamzdžio nepasiektų. Liepiau sėstis. Jie į mane žiūrėjo išpūtę akutes, kai kurių net rankutės virpėjo: juk kalbės apie tokius baisius dalykus, kaip žmonių žudymas! O numirėlio juk visi vaikai bijo. Na, ir kalbėk žmogus tokia auditorijai!

Bandžiau nusišypsoti, bet sunkiai pavyko. Sušvelninęs kiek galint balsą, pradėjau kalbėti apie pėstininkus ir apie jų ginklus. Vienas, maždaug 10 metų, berniukas paprašė leisti išeiti, bet tuoj grįžo laikydamas rankoj malkos gabalą, šiek tiek primenantį šautuvo lovėlį.

— Ar geras mano šautuvas, ponas mokytojau, — paklausė berniukas.

— Taip, visai panašus, tik kariuomenėj šautuvai daug didesni. Be to, štai čia reikėtų kiek suploninti — paaškinau vaikui.

— Ponas parodykit, kaip reikia imti šautuvą ant peties. Man vienas kareivis pasakojo, kad dabar šautuvai nešami ant dešiniojo peties, ar tiesa?

Kalbėjau apie visas ginklų rūšis. Paskiausiai pasakojau apie aviaciją ir nubrėžiau lentoje mūsų ir kaimyninių valstybių karo lėktuvų ženklus. Ta proga man vienas berniukas attempė savo „lėktuvą“ ir pra-

šė, kad nurodyčiau, kurioj vietoj dedami lėktuvų ženklai. Tuos ženklus aš pats jam pieštuku nubrėžiau. Baigdamas paklausiau vaikų, ar jie galėtų kuo nors kariuomenei padėti.

— Ne, ne, dėl to, kad mes mažiukai. Kai užaugsimė, tada padėsime — atsakinėjo vienas po kito vaikai.

— O aš dabar galėčiau padėti — atsakė apie 10 metų mergaitė ir ištraukė iš suolo baigiamas megzti kumštines pirštines. Kai eis pro šalį mūsų kareiviai, pamatysiu, kuris be pirštinių, tai imsiu ir padovanosiu jam šitas pirštines. Per kitą darbelių pamoką aš jas užbaigsiu megzti.

— Ir aš galėčiau kariuomenei padėti — pareiškė jau man pažįstamas „šautuvo“ savininkas. — Aš pamatęs priešo lėktuvą, ar šiaip jo kariuomenę, tuojau bėgčiau pranešti saviesiems. Dėl visa ko paimčiau botagą, jei priešas pagautų, tai jam sakyčiau, kad ieškau pabėgusios kiaulės. Mano tėvelis, kai dar buvo gyvas, pasakojo, kad mažų vaikų nešauda.

— O kas buvo tavo tėvelis?

— Jis buvo Lietuvos kariuomenės savanoris, viršila. Po karo jis gavo Katilių dvare sklypą žemės... Ir mane dabar vaikai vadina mokyklos viršila...

— Taip, vaikučiai, ir jūs galite kariuomenei padėti; galite padėti ne ginklu, bet darbu. Daug lengviau kareiviui žygiuoti ir mirti už tėvynę, kai jis mato, jog visi gyventojai, ypač vaikučiai, juos myli ir jiems padeda...

Kitą valandą girdėjau, kaip už sienos buvo kartojama daugybės lentelė: „Keturi kart aštuoni yra dvidešimt penki“ — buvo ir tokių atsakymų. Paskui girdėjau, kaip mokytoja davė vaikams uždavinį: „Kareivis gavo 5 litus algos. Už pusę lito jis nusipirko sąsiuvinį, už 75 centus laiškam popieriaus, už 30 centų pašto ženklų, o likusius paaukojo Ginklų Fondui. Kiek pinigų kareivis paaukojo Ginklų Fondui?“

Didžiosios pertraukos metu mokyklos kieme buvo suvaidintos širvintų, Giedraičių ir kitos kautynės. Prie kluono durų buvo pastatytas sargyboje „kareivis Eimutis“, bet jis „vokiėčių“ nebuvo nušautas; „kareivis Lukšys“ paėmė į belaisvę 10 „rusų“ ir pats gyvas išliko; „karininkas Juozapavičius“ — mokyklos viršila jojo raitas ant lazdos ir rykšte kapojo galvas bėgantiems „rusams“. Ties „Giedraičiais“ „lenkams“ teko eiti atakon per vos tik užšalusią balą. Lūžus lėdui, 3 berniukai išsimaudė iki kaklo.

— Ei, sanitarės, šen! — šaukė mokyklos viršila: — suteikit tiems lenkams pagalbą.

Kelios mergaitės nusivedė „skenduolius“ pas mokytoją, čia išgrėžė jų rūbus ir padžiovė. O „skenduoliai lenkai“ tupėjo kampe tik milinaitėmis apsivilkę, kol jų rūbai išdžiūvo.

Pertraukos metu viena, likimo nuskriausta, mergaitė nežaidė kartu su savo draugėmis, bet tik iš tolo žiūrėjo. Kairėje rankutėje ji laikė kažin ką stipriai suspaudusi. Atgniaužus rankutę pasižiūri, apsidairo, ar niekas nemato, ir vėl dar stipriau užgniaužia. Ji visą

laiką slankiojo paliai mokytojos kambarį. Mokytojai pravėrus duris, ji priėjo, drebančia rankute ištiesė sidabrinę litą ir tarė: „Panelė mokytoja, šitą litą aš aukoju Ginklų Fondui. Aš vakar jį gavau iš savo podės ir ketinau nusipirkti naują kaspiną. Bet dabar aš išsi-versiu ir su senuoju. Paimkit!“

— Mažyte, tu jau aukojai 20 centų, jau iš tavęs užtektų.

— Ne, panele mokytoja, aš tą litą aukoju. Aš daugiau dabar niekuo negaliu kariuomenei padėti — pasakė paduodama pinigą mergaitė ir nušlubčiojo į klasę.

— O čia ką dirbi? — paklausė per darbelių pamoką mokytoja. — Sakei darysi roges, o čia dabar nė kiek nepanašu į roges.

— Aš dabar dirbu patrankos sviedinį — atsakė berniukas.

— O aš dirbu patranką!... Aš lėktuvą!... Aš šautuvą! — gyrėsi vaikai.

Justas Tyla

DEGAZUOTOJŲ KOMANDŲ STEIGIMO TAISYKLĖS

Krašto apsaugos ministeris susitaręs su švietimo, susisiekimo ir vidaus reikalų ministeriais paskelbė degazuotojų komandų steigimo taisyklės (V. Ž. 517 nr.).

Organizacinis degazuotojų vienetas yra grandis. Grandis susideda iš 6 degazuotojų ir 4 atsarginių — iš viso 10 žm. Vienas degazuotojas eina grandies viršininko pareigas. Trys degazuotojų grandys sudaro degazuotojų komandą. Kiekviena komanda turi komandos viršininką ir jo pavaduotoją — iš viso komandoje 32 žm.

Degazuotojų grandys ir degazuotojų komandos skirstomos į pagrindines ir moksleivių degazuotojų grandis ir komandas.

Pagrindines degazuotojų komandas steigiamos: kiekvienoje miesto priešlėktuvinės apsaugos nuovadoje, atskirose įmonėse, fabrikuose, elektros stotyse, kurių užimamas plotas ne mažesnis kaip 4 ha žemės, I ir II klasės geležinkelių stotyse, kur geležinkelių tarnautojų pakanka sudaryti vienai komandai, gydymo įstaigose, kur yra ne mažiau kaip 100 įregistruotų lovų.

Pagrindinės degazuotojų grandys steigiamos: III-čios klasės geležinkelių stotyse arba I ir II kl. stotyse, kuriose dėl tarnautojų stokos neįsteigiamos komandos, įmonėse, fabrikuose, elektros stotyse, kurių užimamas plotas siekia nuo 1 iki 4 ha žemės, gydymo įstaigose, kur yra ne mažiau kaip 20 įregistruotų lovų, apskričių miestų pašto įstaigose ir prie kiekvienos ugniagesių komandos.

Įmonėse, fabrikuose, elektros stotyse, kurių užimamas plotas mažesnis kaip 4 ha ir valsčių priešlėktuvinėse nuovadose degazuotojų grandys gali būti steigiamos, kai miesto arba apskrities priešlėktuvinės apsaugos komitetas nutars.

Mokyklose, kur yra vyresnių kaip 15 m. moksleivių, steigiamos moksleivių degazuotojų grandys arba komandos. Kiekvienai mokyklai degazuotojų grandžių arba komandų skaičių nustato mokyklų vedėjai, pagal tos mokyklos moksleivių skaičių. Moksleivių degazuotojų grandžių bei komandų tikslas — parengti degazuotojų kadrus.

Moksleivių degazuotojų komandas organizuoja, parengia ir tvarko karinio rengimo instruktoriai — mokytojai.

Priešlėktuvinės apsaugos nuovadų degazuotojų komandos sudaromos iš:

1) degazuotojų komandų viršininkų ir jų pavaduotojų — karo metu nemobilizuojamų vietos šaulių, kuriuos parenka vietos šaulių kuopos vadas ir paskiria šaulių rinktinės vadas,

2) degazuotojų — karo metu nemobilizuojamų vietos gyventojų, kuriuos parenka degazuotojų komandos viršininkas ir paskiria priešlėktuvinės apsaugos komiteto pirmininkas.

Įmonių, fabriku, elektros bei geležinkelių stočių, pašto įstaigų ir ugniagesių degazuotojų komandos bei grandys sudaromos iš tų įmonių bei įstaigų karo metu nemobilizuojamo personalo. Personalą parenka ir paskiria įmonių bei įstaigų administracija. Pritrūkus nemobilizuojamų, komandos bei grandys sudaromos iš turimo personalo. Jeigu kelios įmonės steigia

vieną bendrą komandą arba grandį, tai personalą paskiria tarpusavy susitarusios šių įmonių administracijos.

Gydymo įstaigų degazuotojų grandys sudaromos iš tų įstaigų personalo. Juos paskiria įstaigų administracija. Valstybės ir savivaldybių išlaikomų gydymo įstaigų degazuotojų grandys, įstaigų personalo pritrūkus, gali būti papildomos iš nemobilizuojamų karo metu vietos gyventojų. Papildant degazuotojų grandis vietos gyventojais, kandidatus parenka priešlėktuvinės apsaugos grupės vadas ir paskiria apskrities priešlėktuvinės apsaugos komiteto pirmininkas.

Miestų ir apskričių priešlėktuvinės apsaugos komitetai per krašto apsaugos ministeriją įgyja visą nustatytąjį degazuotojų turtą ir jį paskirsto komandoms bei grandims. Už įgytą turtą mokama:

1) kai turtas skiriamas priešlėktuvinės apsaugos nuovadų degazuotojų komandoms, ugniagesių ir savivaldybių išlaikomųjų gydymo įstaigų bei elektros stočių degazuotojų komandoms, grandims — savivaldybės lėšomis,

2) kai turtas skiriamas įmonių, fabriku ir privačių elektros stočių bei gydymo įstaigų komandoms arba grandims — įmonių bei įstaigų laikytojų lėšomis,

3) kai turtas skiriamas geležinkelių stočių ir pašto įstaigų degazuotojų komandoms arba grandims — susisiekimo ministerijos kreditais,

4) kai turtas skiriamas valstybės išlaikomų ligonių degazuotojų grandims — vidaus reikalų ministerijos kreditais.

Moksleivių degazuotojų komandų ir grandžių turtą, kaip ir visas kitas mokymo priemones, įgyja ir paskirsto švietimo ministerija.

Pagrindinių ir moksleivių degazuotojų komandų viršininkams — instruktoriams parengti prie šaulių sąjungos štabo Kaune, įsteigiami „Degazuotojų instruktorių kursai“. Mokslas išeinamas pagal nustatytą programą. Išlaidos tam reikalui daromos iš valstybės lėšų, numatytų krašto apsaugos ministerijos sąmatoje.

Visus degazuotojus parengia degazuotojų instruktoriai, priešlėktuvinės apsaugos grupių vadų prižiūrimi. Jeigu reikia tam tikslui steigti kursus, tai kursus steigia ir visu kuo juos aprūpina miestų ir apskričių priešlėktuvinės apsaugos komitetai. Visos išlaidos, susijusios su šių kursų steigimu, padengiamos savivaldybės lėšomis.

Pagrindinių komandų degazuotojais gali būti asmens, ne jaunesni kaip 21 m. amžiaus ir karo metu nemobilizuojami.

Visų degazuotojų komandų organizavimą ir parengimą tikrina „Įstatymo apsaugai nuo pavojaus iš lėktuvų“ 4 str. numatyti asmens.

Degazuotojų komandos ir grandys dalyvauja visuose oro puolimų pratimuose.

Moksleivių degazuotojų komandos oro pavojaus metu degazacijos darbe organizuotai nedalyvauja. Komandos sudarytos iš moksleivių, ne jaunesnių kaip 18 m. amžiaus, dalyvauja oro puolimų pratimuose.

Visas degazuotojų komandų ir grandžių turtas vežamas Lietuvos geležinkeliais pagal kariško tarifo nuostatus.

Už darbą degazuotojų komandose neatlyginama. Prireikus apskrities priešlėktuvinės apsaugos komiteto nutarimu kai kuriems degazuotojų komandų pareigūnams gali būti skiriamos kartinės pašalpos. Pašalpos išmokamos iš savivaldybės lėšų.

S. N.

Ar jau pasinaudojai «Kario» papiginiu?

Ar išsirašai jį 1936 metams?

Nesivėluok, kad nepritrūktų pirmųjų numerių. Puskarininkams ir kareiviams tik sau išsirašantiems kainoja visiems metams-5 lt., 6 mėn.-3 lt. ir 3 mėn.-2 lt. Visiems kitiems (taip pat, jei kariai ir namiškiai išrašo) metams-6 lt., 6 mėn.-4 lt. ir 3 mėn.-2 lt. Mažiau, kaip 3 mėn. neišrašoma.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

ATITAI SYMAS

Mus prašo pranešti, kad pr. m. gruodžio mėn. 22 d. per kariuomenės radio pusvalandį aviacijos kariai vykdė ne grand. Navicko vaizdelį, bet grand. Juozo Ubarto.

LANKĖ KARIUS LIGONIUS

Lietuvos kunigaikštienės Birutės Karininkų Moterų Draugijos vadovybė: p. Černienė, p. Nagevičienė, p. Saladžiuvienė ir p. Oželienė Kalėdų švenčių proga lankė ligonius karius. Karo ligoninėj ponios išbuvo apie porą valandų, vėliau apie 12 val. jos atvažiavo į Liet. Raudonojo Kryžiaus sanatoriją A. Panemunėj, kur jas mielai sutiko ir priėmė gydytojas p. Vyšniauskas. Ponios dėl ligonių atvežė ir dovanų, už ką kariai labai dėkingi.

Iz. Girčys

L. d. kun. Birutės Karininkų Moterų d-jos vadovybė lanko ligonius karius

AUKOS GINKLŲ FONDUI

P. L. P. Karo Mokyklos liktiniai viršilos ir puskarininkiai, susirinkę savo skaitykloj, nutarė aukoti ginklų fondui. Aukojo pagal laipsnį: viršilos po 20, vyr. puskr. po 15 ir jaun. puskr. po 10 litų. Be to, kai kurie aukojo dar ir atskirai.

Tą pačią dieną buvo susirinkę ir civiil. tarnautojai, kurie taip pat aukojo ginklų fondui. Jiems aukų dydis nebuvo nustatytas. Pažymėtina, kad keletas asmenų aukojo gan stambias sumas.

Virš. Venckūnas

UKMERGĖJ TIK VIENI KARIAI TURI ČIUOŽYKLĄ

Prieš šventes atidaryta Ukmergės karių čiuožykla, kuri šiame mieste yra vienintelė. Čiuožykla gana erdvi ir patogi: ilgumo 75 m, platumo 30 m, padalyta į du skyrius: pirmas dar besimokantiems čiuožti, antras — greitam ir figūriniam čiuožimui. Čiuožyklos šone įtaisytas aukštas bokštas, nuo kurio žemyn eina tiltas, o dar toliau ledo kelias. Čia visu smarkumu eina rogučių „traukinys“. Čiuožyklos ribos ir skyriai aptverti gražia eglių šakų tvora. Pakraščiais pastatyti patogūs suoliukai, įrengta drabužių kabyklos, geras elektros apšvietimas ir orkestro namukas. 1 p. pulko dūdų orkestras ledo mėgėjus 2—3 kartus savaitėje palinksmina muzika. Todėl nenuostabu, kad tokioj jaukioj čiuožykloj ledo garbintojų kas vakarą knibždėte knibžda.

Pusk. Mažrimas

UOLIAI PLATINAMAS „KARYS“

3 p. p. II batalione uoliai platinamas „Karys“. Platina liktiniai puskarininkiai. Platintojai, gavę bataliono vado ir kuopų vadų pritarimą, šį darbą atlieka savo iniciatyva. Kai kurie platintojai jau turi surinkę po keliasdešimt metinių prenumeratorių. Prenumeratoriai dauguma tikrosios tarnybos kariai,

prenumeruoja sau ir namiškiams, išsimokėjimo sąlygomis. Kadangi platinimas pradėtas lapkričio ir gruodžio mėn., tai platintojai nežinodami, kad 1936 metams „Karys“ atpigintas, platino jį sena kaina.

Atpigus „Kariui“, atsirado daugiau norinčiųjų jį išsirašyti.

V. s. p. Grigoras

PATYS PASIDARĖME SPORTO ĮRANKIUS

3 pėst. Vytauto Didžiojo pulko mokomoji kuopa, būdama naujose kareivinėse, neturėjo sporto bei gimnastikos įrankių. Atsirado karių — stalių ir atliekamu laiku, vyr. pusk. Aiduko prižiūrimi, padirbo visus gimnastikos įrankius lauke.

SEKMADIENIAIS LAIKO PASKAITAS

3 p. Vytauto Didžiojo pulko mokomoj kuopoj sekmadieniais prieš pamaldas skaitomos paskaitos įvairiais gyvenimo klausimais. Šiomis paskaitomis kariai labai patenkinti, nes gali išgirsti naudingų dalykų.

A. Žk.

4 P. P. MOKOMOS KUOPOS XXVIII LAIDA

Gruodžio 15 d. buvo mokomosios kuopos XXVIII laidos išleistuvės. Kursus baigė pažymiu labai gerai — 4%, gerai 68% ir patenkinamai — 28%. Pirmuoju baigė eil. S. Rudokas, antruoju — J. Verpetinskas. Jie apdovanoti laikrodžiais. Kiti, iš eilės baigusieji kursą labai gerai ir gerai, gavo dovanų knygų: Vilniaus albumą, Lietuvos albumus ir Sparnuoti lietuviai Darius ir Girėnas

Virš. Markelis

VISUOMENĖ MĖGŠTA KARIŲ VAIDINIMUS

Gruodžio 26 d. Kupiškio igulos kariai surengė linksmą vakarą — koncertą. Suvaidino 1 v. kom. „Važiuojam“. Panevėžio igulos kariai taip pat dalyvavo su savo programa. Jie vaidino 1 p. Kuzmos parašytą operetę „Sekmadienio vakarą“, o 4 p. p. orkestras pagrojo keletą kūrinių. Be to, buvo paskaityta savos kūrybos. Vakarą įvyko tik ką įrengtoj naujų kareivinių valgyklos salėje. Kupiškėnai mūsų kariuomenę labai myli, todėl publikos buvo sausakimšai, kuri kėlė ovacijas vaidintojams.

Vakaro pelnas skiriamas ginklų fondui.

J. K.

KLAIPĖDOS MIESTO VISUOMENĖ NEUŽMIRŠTA KAREIVIŲ

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiais p. Vanagaitienės rūpesčiu buvo surinkta nemaža aukų Klaipėdos igulos kareiviams. Dovanas aukojo pinigais ir įvairiais daiktais. Paaukojo Klaipėdos karšto gubernatorius p. Kurkauskas 100 litų, Lietuvos Banko direktorius p. Statkus 100 litų, Lietuvos Banko Klaipėdos skyrius 150 litų, Lietuvos Ūkio Banko Klaipėdos skyr. 50 litų, Žemės Banko Klaipėdos skyr. 50 lt., p. Feinbergas (Tekstilės fabrikas) 50 lt., p. Edelsėnas (Degtukų fabrikas) 25 lt., p. Eilbergas (lentpiuvė) 25 lt., Klaipėdos Tautinis Lietuvių Bankas 25 lt., p. Davidavičius (Alaus bravoras „Sprūdel“) 25 lt., nežinomas pilietis per Klaipėdos igulos būdėtoją 10 litų, p. F. Lassas 2 št. vilnionių šalikų, „Mesefa“ muilo fabrikas 284 št. muilo, p. Albrechto kepykla 2 dėžės pyragaičių, Jenidze ir Werblowskio fabrikas 350 pakelių papirosų, p. Gronau 2 dėžės saldainių, p. Roberto Vallerio 3 poras piršt., 3 petnešas, 3 p. kojinių, 6 nosines, 3 maršk. ir 2 kelnes, Izraelito audinių fabrikas 6 rankšluosčius ir 60 nosinių, Pienocentro Klaipėdos skyrius 2 sūrius ir kg. sviesto. Už paaukotus pinigus buvo nupirka daug kareiviams reikalingų daiktų ir burtų keliu išdalyta. Pirmąją Kalėdų dieną, susirinkus į pulko kino salę igulos kareiviams ir karininkams, atvyko pulko vadas ir švietimo vadovas kun. Gronis. Pulko vadas pasakė kareiviams kalbą ir paaiškino dėl dovanų paaukojimo, ir paprašė kareivius už aukotojus sušukti 3 kartus valio. Taip pat sušukta ir už namiškius griausmingas valio! Po pulko vado kalbėjo kun. Gronis. Po kalbų prie uždegtos eglutės pulko choras, eil. Visockio diriguojamas, padainavo. Tuomet įvyko dovanų dalijimas; kiekvienas kareivis išbandė savo laimę. Traukė bilietą ir pagal numerį gavo dovaną. Pigesnės dova-

nos buvo suskirstytos po kelias į vieną krūvą. Bilietai buvo visi pilni. Kareiviai džiaugėsi savo laime ir minėjo klaipėdiškius, kad jie kareivių nepamiršta. Po visų iškilnių pulko kinas nemokamai parodė įgulos kareiviams labai gražią kino filmą.

IR KLAIPĖDOS VALSTYBINIS TEATRAS NEUŽMIRŠO KAREIVIŲ

Kalėdų švenčių proga gruodžio 22 d. ir 28 d. Klaipėdos kareiviams buvo parodyti „Naujieji žmonės“ ir „Kai širdis traukia“ vaidinimai. Buvo nuvesti į teatrą nemokamai. Vaidinimai kareiviams labai patiko ir paliko gilaus įspūdžio.

J. M-čius

KAS GERIAUSIAI MŪS KUOPOJ ŠAUDĖ

6 pėst. P. K. Margio pulke 2 kuopoj, baigus šaudymo metus, paaiškėjo, kad 1934 m. lapkričio 1 d. ėmimo kuopoj šaudymo nugalėtoju yra jaun. pusk. Bronius Mockus. Jis įvykdė visus šaudymo pratimus ir laimėjo 235 taškus. To pat šaukimo antruoju šauliu liko eil. Kazys Driuna, išmušęs 233 taškus. O 1935 m. gegužės 1 d. ėmimo kuopoj geriausias šaulys eil. Adolfas Narbutas, iššovęs 233 taškus; antruoju gr. Petras Žukauskas, laimėjęs 232 taškus.

Virš. Gurauskas

SUPRATOM SAVO PAREIGAS

Šiais metais 7 pėst. pulkas „Kario“ ir kitos spaudos išsi-rašymu, tur būt, užims pirmą vietą. O rekordą gal bus pa-ėmusi 2 kuopa, nes tos kuopos kariai savo giminačiams ir pa-žistamiems išrašė daugiau kaip 50 „Kario“ prenumeratų. Kai kurie yra išrašę po keletą „Kario“ prenumeratų, pav., vyr. pusk. Apolinaras Rudauskas. Be to, „Kari“ šiais metais savo namiškiams išrašo ir žydų tautybės kariai.

San. pusk. Grinius

AUKA GINKLŲ FONDUI

— 7 pėst. Ž. k. Butegeidžio pulko liktiniai puskarininkiai bei civiliniai tarnautojai per švietimo vadovą gausiai išsirašo periodinius leidinius sau ir namiškiams: „Lietuvišką Enciklopediją“, „Mūsų Žinyną“, „Kari“, „Skautų Aidą“, „Ūkininko Patarėją“, „Mūsų Rytoją“, „Naują Romuvą“, „Dieną“, „Sekmadienį“, „Kuntaplį“, „Gimtąją Kalbą“ ir kitus.

Al. Sicila

FAKYRAS APLANKĖ MACIKŲ ĮGULĄ

Gruodžio 17 d. fakyras Krakauskas 7 pėst. pulko 4 kuopos kariams parodė daug įdomių dalykų.

Kūnas tiek užgrūdintas, kad nepalieka jokių žymių, nors bado adatomis, vielomis, degina; gulėdamas ant sudaužytų stiklų išlaiko krūtine 12 žmonių.

Kareiviams Krakauskas, kiekvieną „stebuklą“ parodęs, paaiškino kaip daroma. Tad dabar visi pradėjo „gudrybių“ mokytis, kad galėtų vėliau kitiems parodyti.

Ž.

KAREIVIŲ DOVANOS NAMIŠKIAMS

7 pėst. pulko 4 kuopos kareiviai, suprasdami spaudos svarbą, išrašė visiems metams namiškiams „Kari“. Tai gražiausia dovana. Iš viso išrašė „Kari“ 40%. „Karys“ liks nuo-latinis šviesos skleidėjas ir tolimam kaime.

Ž.

NAUJAS ŠVIETIMO VADOVAS

7 p. pulko švietimo vadovu paskirtas pulko kapelionas kun. Jurkus. Švietimo vadovo padėjęjas j. ltn. Namajūnas.

Gr. A. Jagminas

AUKOS IR ŠVIESIS

Gruodžio 16 7 p. p. tarnybiniame liktinių puskarininkių ir viršilų susirinkime nutarta visiems pulko liktiniais puskarininkiams ir viršiloms apsidėti kartiniu mėnesinės algos 5% mokesčiu ginklų fondui ir įsteigti pulko liktiniais puskarininkiams ir viršiloms bendro lavinimosi kursus iš dviejų grupių: pirmąją — iki 2 klasių, o antrąją — iki 4 gimnazijos kl. Pamokų dėstyti pakviesti karininkai.

Pulko karininkai ginklų fondui jau paaugojo 3.000 litų.

DAUGELIS IŠSIRAŠO „KARI“

Atpigus „Kario“ prenumeratos kainai, daugelis butegeidininkų karių jį išsirašo kitiems metams ir daugelis dar mano išsirašyti ne tik „Kari“, bet ir „Trimitą“.

Gr. A. Šlapaitis

TRUMPINSIME ILGUS ŽIEMOS VAKARUS

8 pėst. K. K. Vaidoto pulko II bataliono liktiniai puskarininkiai, norėdami produktingai sunaudoti ilgus žiemos vakarus, stengiasi įsigyti daugiau bendrojo išsilavinimo žinių. Šią žiemą pasiryžę gilinti lietuvių kalbos mokslą, matematiką ir geografiją. Pamokos jau prasidėjo. Lektoriai — bataliono karininkai ir vietiniai mokytojai.

Vietinių šaulių meno mėgėjų ratelis II bataliono kariams suvaidino P. Vaičiūno 4 veiksmų dramą „Sudrumstoji ramybė“.

Na-ras

GUSARŲ KŪČIOS

Šiomet kūčios pulko kariams buvo gana jaukios. Kūčias valgyti pulko kariai 17 val. 30 min. buvo surinkti į kareivių klubą, kuriame buvo gražiai papuošta eglaitė, gražiai uždegti ir įvairiais valgiais apkrauti stalai. Prieš pradėdant valgyti kūčias, pulko kapelionas kun. Juška pasakė kalbą, primindamas Kūčių dieną tikybinių atžvilgių. Sukalbėjus malda, prasidėjo Kūčių vakarienė. Pulko vadas ir visi kiti viršininkai dalijosi su kareiviais plotkelėmis, reikšdami širdingus linkėjimus.

Antrą Kalėdų dieną kareivių klube buvo rodomas nemokamai visiems pulko kariams kinas.

GUSARAI GINKLŲ FONDUI

Gruodžio 22 d. liktinių puskarininkių ramovėjų buvo likt. puskarininkių ir laisvai samdomųjų tarnautojų susirinkimas. Buvo rinkimai klubo-ramovės valdybos, ramovės šeimininko ir pasitarimai įvairiais reikalais. Į valdybą išrinkti vyr. pusk. Albinas Dargis, vachm. Zigmas Arlauskas ir vyr. pusk. Jonas Kežys. Ramovės šeimininku išrinktas vyr. pusk. Dičiūnas. Be kitko, tame susirinkime nutarta Ginklų Fondui aukoti po 5 lt.

V. p. Diškevičius

2 ULONŲ L. D. K. BIRUTĖS PULKAS

Gruodžio 21 d. buvo liktinių puskarininkių susirinkimas. Buvo nutarta įsigyti biblioteką, kuriai kiekvienas turės mokėti 1/2% gaunamos algos per visus 1936 m. Taip pat nutarta išsirašyti įvairių žurnalų ir laikraščių. Nutarta įsigyti estiškas biliardas, ping-pong, šachmatų trys komplektai ir naujas radio aparatas, nes dabartinis senos firmos ir blogai veikia. Taip pat nutarta nustatyti puskar. ramovės tasykles, kurių turės kiekvienas laikytis.

2 ulonų pulke jau antri metai, kai įsteigtas liktinių puskarininkių vaikų darželis. Vaikus darželyje moko sesutė (vienuolė). Kalėdų pirmąją dieną buvo surengta vaikų eglutė.

N. Ž.

AUKOJO IR LIKTINIAI GINKLŲ FONDUI

3 artilerijos pulko viršila Valys Vitkus paaugojo ginklų fondui 50 litų paskolos lakštais. Šį pavyzdį reikėtų pasekti ir kitiems liktiniais.

KĄ ARTILERININKAI SKAITĖ 1935 METAIS

Pereitais metais 3 artilerijos pulko bibliotekoje skaitytojų buvo 233. Per visus 1935 m. perskaitė 1398 toms knygu (1 skaitytojui išeina po 6 toms per metus), o 1934 metais tik per 1200 tomų knygu. Bibliotekoje yra 1799 tomai knygu.

Biblioteką turi knygriškylą, kurioje gautos naujos knygos tuojau įrašomos ir tik tada duodamos skaityti, taip pat ir senos kiek apgadintos tuojau esti perrišamos, todėl bibliotekoje visos knygos tvarkingos, gražiai įrištos. Prie bibliotekos veikia ir kareivių skaityklą, į kurią ateina nemažą laikraščių. Laikraščiai neplėšomi, bet perskaičius surenkami į komplektus.

Skaityklą atidaryta kasdien nuo 11 iki 14 val. ir nuo 17 iki 20 val. ir yra karių mielai lankoma. Biblioteką tvarko vyr. pusk. Kazys. Šeštokas.

Pr. Sitavičius

DAUGĖJA KARIŠKOS SPAUDOS MĖGĖJŲ

4 art. pulko liktiniai seniau mažai kas domėjosi kariškąja spauda. Tik vienas kitas ką-ne-ką išsirašydavo. Tačiau dabar pradėjo žymiai daugiau reikšti jai simpatijų. Pavyzdžiui, pernai kariškąjį žurnalą „Mūsų Žinyną“ išsirašė tik 5 asmenys, o 1936 m. ligi šiol jau išsirašė 15.

Be šio žurnalo, dar keletas išsirašo „Kari“ sau ir namiškiams. Taip pat nemaža išsirašo ir civilinės spaudos sau ir namiškiams.

GIRDĖSIM VISĄ PASAULĮ

4 art. pulko daliniams įtaisomi kareivinėse radio imtuvai. Dabar dar tik bandomi. Jų pastatymu kareiviai labai domisi ir patenkinti, kad galėsia girdėti ne tik įvairius koncertus ar kita, bet ir žinias.

Benas Jablonskis

PLAUKĖM JŪRA

Šarvuotųjų ir artilerijos Klaipėdoj stovinčių dalinių kariai gruodžio 19 d. turėjome progos „Prezidento Smetonos“ laivu paplaukioti po Baltijos jūrą.

Buvome supažindinti su techniškomis bei taktiškoms laivo savybėmis, jo įgula ir apginklavimu. A. K.

ŠARVUOČIŲ RINKTINĖ

— Gruodžio 21 d. šarvuotųjų rinktinės mokomasis būrys išleido I-ją laidą. Šioji laida buvo šarvuotųjų kulkosvaidininkų, komendantų-taikytojų ir įvairių kovos mašinų šoferių laida. Išlaikiusieji egzaminus pakelti į grandinio laipsnį. O be to, pirmuoju baigęs eil. A. Žekonis ir antruoju — eil. L. Padgurskis apdovanoti laikrodžiais.

— Šarvuotieji, nors ir tvirtais plieno šarvais prisidengę, budi Tėvynės sargyboje, tačiau jų dainos aidai praveržia ir galingai nuaidi per apylinkių lygumas ir pelkes. Gyventojai labai patenkinti.

RADVILIŠKIO ĮGULA

— Paskiausiai sudarytas Radviliškio karių įgulos choras. Atliekamu laiku rengiamos dainavimo pamokos ir rengiamasi netrukus viešai pasirodyti. Chorui vadovauja lt. Ambraziūnas.

— Pradėjus smarkiau šalti, batalionas įrengė čiuožyklą, kurioje ne tik įgulos kariai, bet ir radviliškiai, čiuožimo mėgėjai, maloniai praleidžia atliekamą laiką. Gr. J. J.

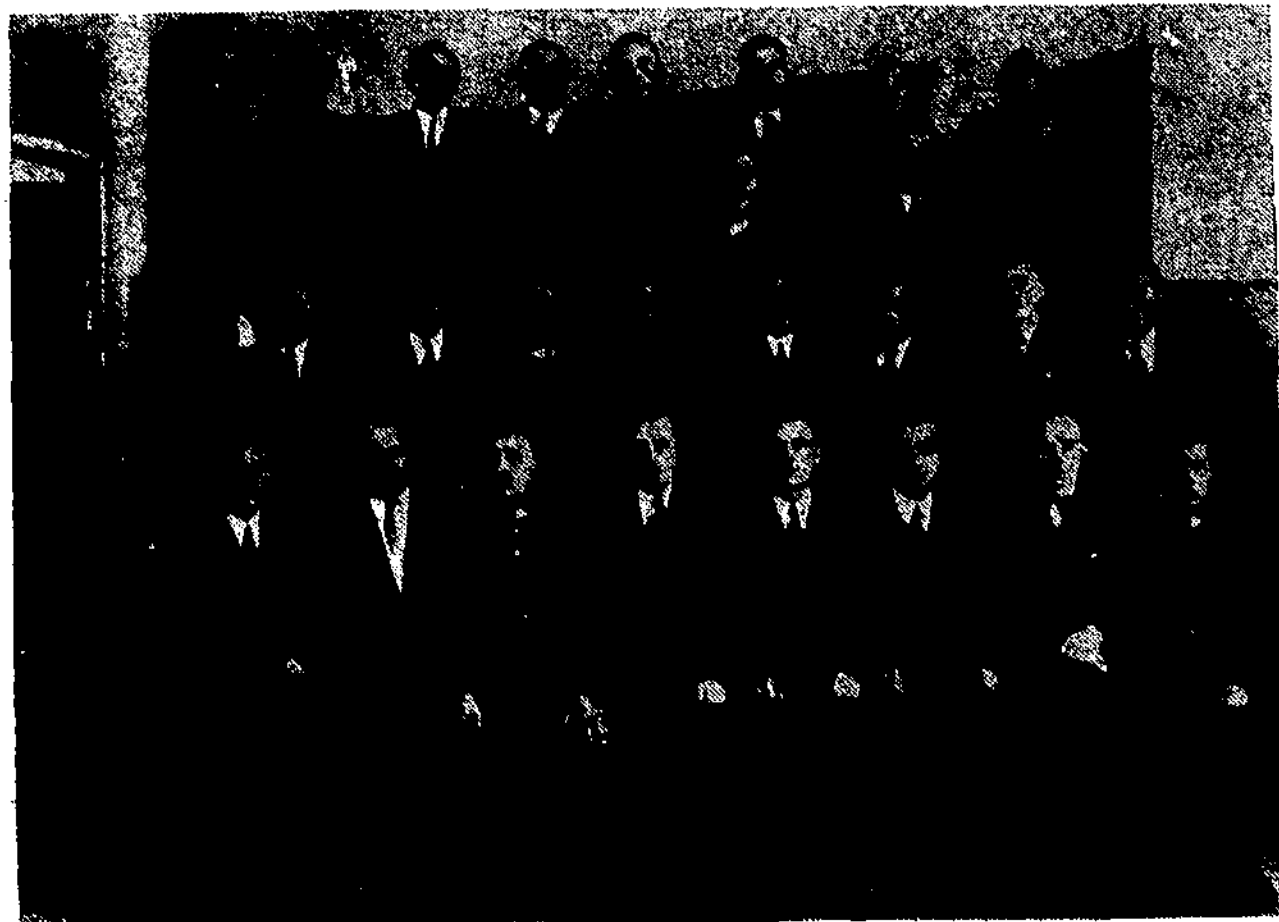
NAUJI INSTRUKTORIAI

Gruodžio 21 d. 2 inžinerijos bataliono mokomoji kuopa išleido 17-tąją laidą geležinkelininkų kandidatų į puskarininkius. Šios laidos mokymo kursą sėkmingai baigė 23 kareiviai tokiomis specialybėmis: 1 kelio meisteriu, 8 vyresniais remonto darbininkais (kuopų seniūnais), 5 stočių viršininkų padėjėjais, 3 vyriausiais konduktoriais ir 6 garvežių mašinistų padėjėjais. Pirmaisiais baigė Vladas Šumskas ir kariūnas Kęstutis Venslovas. Vyr. pusk. Gabševičius

KARO AVIACIJA

Karo aviacijos karininkai ginklų fondui paskyrė mokėti iš savo algos po 3% per 6 mėn., o puskarininkiai nutarė mokėti po 1% per 12 mėn.

Pirmomis sausio mėn. dienomis bus atidaryta kareivių skaitykla. Jai išrašyta daug laikraščių ir žurnalų. Ligi šiol kareiviai naudojos tik Spaudos ir Švietimo Skyriaus siunčiamais laikraščiais mažose skaityklėlėse, savo kareivinėse. Skaityklai baldus dirba aviacijos mokyklos mechanikai mokiniai.

Karo Mokyklos kariai ir civiliniai tarnautojai, išsirašę 1936 m. „Kari“. Vidury sėdi virš. Venckūnas, kurio pastangomis 65 Karo Mokyklos tarnautojai išsirašę „Kari“.

GRAŽI DAINA LINKSMINA PER PIETUS, ŠVELNI MUZIKA MUS MIGDO

Išbandyti radio aparatai jau priimti — latviškieji VEF; jų nupirkta 4 ir įvesti karo aviacijos dalinių butuose. Be to, dar įvesta 2 ruporai, todėl kareiviai gali klausytis iš plataus pasaulio žinių ir muzikos. Artūras Jovaiša

KARO POLICIJOS MOKYKLA SUORGANIZAVO DU ORKESTRĖLIUS

J. pusk. Žygiui vadovaujant suorganizuoti du orkestrėliai: vienas iš būbnelių ir fleitų žygiui, o kitas — styginių instrumentų — pramogoms.

Iš žandarų susidarė grupė, kuri rengiasi laikyti iš gimnazijos tinkamo kurso egzaminus. Vakaraus dažnai mokyklos viršininkas dar jiems dėsto karo mokslo dalykų pamokas.

Su žiema artėja ir pramogų laikas. Šiemet, kaip ir visada, bus čiuožykla, kur sveikai ir linksmai pasportuosime. I. B-tis

KARO LIGONINĖ GAUSIAI AUKOJA GINKLŲ FONDUI

Gruodžio 18 d. gydytojai ir karininkai bendrai susirinkę nutarė paaugoti ginklų fondui grynais pinigais dviejų mėnesių privalomų į taupom. skolin. kasą indėlių normą, tai sudarys kelis tūkstančius litų.

Anksčiau gailėst. seserų, likt. puskarin. ir civ. tarnautojų taup. skolin. kasos nariai savo susirinkime taip pat nutarė paaugoti ginklų fondui grynais pinigais dviejų mėnesių privalomų indėlių normą, tai irgi sudarys kelis tūkstančius litų. Be šių aukų, atskirai aukojo viršila Selelionis paskolos lakštais 50 litų ir du likt. puskarininkiai jau kelintas mėnuo aukoja po 3—4 litus iš gaunamos algos. P. B.

KARIUOMENĖS UGNIAGESIAI

Nauji viršininkai. Ugniagesių komandų viršininkais paskirti: 3 pėst. pulko — lt. Lenkauskas, 8 pėst. pulko — lt. Kalnietis, 2 pėst. pulko — j. lt. Kvedaras. Be to, j. lt. Vitkus paskirtas 6 pėst. pulko I bataliono ugniagesių komandos viršininko padėjėju.

KLAIPĖDOJE ŠAULIŲ VEIKIMAS GYVĖJA

Gruodžio 18 d. buvo Klaipėdoje būrių vadų (tiksliai Klaipėdos apskritys) suvažiavimas. Iš būrių vadų pranešimų paaiškėjo, kad veikliausias yra Klaipėdos Dariaus ir Girėno būrys. Pažymėtina dar akademinis Klaipėdos būrys, kuris turi 100 narių, iš jų yra net visas trečdalis atsargos karininkų.

Gruodžio 22 d. buvo Šilutėje apskritys būrių vadų suvažiavimas. Šilutėje suvažiavimo metu įsteigtas šaulių rėmėjų būrys. Būrio vadu rinktinės vadas paskyrė p. Simonaitį. Į tarybą įėjo: vid. mok. direktorius Bajoras ir mokytojas ats. lt. Matuševičius, kandidatais p.p. Labutis ir Tarutis.

Pagėgiuose kiek anksčiau yra įsteigtas taip pat šaulių rėmėjų būrys, kurio pirmininku paskirtas p. Lėbartas.

Dabar iš viso yra XX Klaipėdos šaulių rinktinėje trys šaulių rėmėjų būriai: Klaipėdoje, Pagėgiuose ir Šilutėje. Klaipėdos krašte šauliai gausiai aukoja ginklų fondui. Jonas A. Misiūnas

ŠAULIŲ SANITARINIAI KURSAI

Prieš naujuosius metus baigėsi Kaune šaulių moterų sanitariniai kursai, kurie truko du mėnesius. Kursams vadovavo dr. Kauza, o paskaitas skaitė net 17 Kauno gydytojų. Praktikos darbus klausytojos atliko karo ligoninėje. Be to, buvo rodamos sanitarinės filmos. Kursus baigė ir išlaikė egzaminus 72 moterys. Alf. Štns

IŠ ANKSTO PASIRENGĘ VĖLIAU TIK DŽIAUGIASI

Pavilkijo šaulių būrys yra dar jaunas, bet per savo gyvenimą yra nuvaręs jau ilgą darbo vagą. Būrys įsigijo stiprų dūdų orkestrą, mok. Antano Krūtulio rūpesčiu chorą, ugniagesių komandą, skaityklą ir vėliavą. Būrys yra daug atsargos karių — puskarininkų ir kitų, kurie kariniu parengimu labiausiai rūpinasi. Tokie atsarginiai netarnavusius kariuomenėje gerai parengė karo tarnybai, kurie dėkoja už šį mokslą dabar būdami kariuomenėje. Juozas Astrauskas

PADEMARKLINIJO ŠAULIAI BUDI

Širvintai. Gruodžio 26 d. buvo širvintų ir Zibalų būrių naktiniai manevrai.

KARINĖ SPAUDA — DAŽNAS SVEČIAS

Giedraičiai. Šios apylinkės atsarginiai, moksleiviai ir kariai yra labai dideli spaudos, ypač karinės, platintojai. Beveik nėra apylinkėje namo, kuriame nerastume vieną - kitą egzempliorių „Kario“ ar knygelės „Laisvės keliais“. Apie kišeninius kalendorius ir kalbėti nereikia, nes jie jaunimo laikomi tikrąja karine enciklopedija.

DAINUOJA TIK KARIŠKAS DAINAS

Širvintai. Atsargos kariai patys geri dainininkai dar ir netarnavusį kariuomenėje jaunimą išmoko dainuoti kariškų dainų. Kariškos dainos ypatingai čia skamba tame pademarklinijos krašte. Tylų vakarą, kai susirenka būrys, kad užtrauktų „Juodberiai, galvas aukštyn“ ar „Į kovą...“, tai toli toli aidas plaukia į pavergtųjų pusę.

J. Juodis

DAR STEIGS VIENĄ SKYRIŲ

II-oji šaulių moterų rinktinė įsisteigė 1934 m. gegužės 18 d. Rinktinė savo veikimo plotu užima Zarasų — Utenos apskr. Dabar rinktinėje yra 1 būrys (Utenos) ir 7 skyriai. Šaulių moterų yra keli šimtai. Savo veiklumu pasižymėjo Utenos moterų šaulių būrys ir Anykščių, Zarasų ir Užpalių skyriai. Netrukus skyrius numatoma įsteigti ir Skiemonyse.

Šiomet Utenoje prie apskr. ligoninės rinktinės k-tas surengė 14 savaičių sanitarinius kursus, kuriuos lankė 30 šaulių moterų.

VI. Leleika

SAVANORIŲ KŪRĖJŲ S-GOS UTENOS SKYRIAUS VEIKLA

1926 m. gruodžio pabaigoj buvo įsteigtas Utenos skyrius, į kurį įstojo beveik visi Utenos apskr. gyvenantieji savanoriai kūrėjai, iš viso apie 400 žmonių.

Dauguma savanorių kūrėjų dalyvauja L. Š. S-goj.

Dabartinės v-bos pastangomis įsigyta graži vėliava. Skyriaus susirinkimai — suvažiavimai daromi vieną kartą per metus.

Utenos apskr. v-kas p. Motiejūnas-Valevičius yra skyriaus garbės p-kas. Karo vald. Pilkauskas — skyriaus narys ir v-bos p-kas. P. Kazlauskas, Valaitinas ir Misevičius valdybos nariai.

Savanoriai kūrėjai skaito savo organą „Tėvų Žemę“, „Kari“, „Trimitą“ ir kt. spaudą.

VI. Leleika

GAUSIAI REMIA ŠAULIŲ NAMŲ STATYBĄ

Malėtai (Utenos apskr.). Į Malėtų šaulių būrio namų statybos k-to raginimą aukoti statomiems būrio namams visuomenė gyvai atsiliepė. Tuoju ėmė plaukti pasižadėjimai aukoti paskolų lakštus. Valdininkai, tarnautojai ir šiaip visuomenė aukuoja paskolos lakštais nuo 50 iki 300 litų.

Ūkininkai prie namų statybos prisidėjo darbu, talkos būdu suvežiodami medžiagą ir kt. Viso aukų surinkta 7000 litų.

Šaulių namų atidengimas bus 1936 m. birželio pabaigoj.

VI. Leleika

RYGOS LIETUVIŲ FUTBOLO K-DOS „VYTIS“ PASISEKIMAI

Šiais metais Rygos lietuvių k-da „Vytis“ iš 28 futbolo rungtynių, kurių net 20 buvo sužaista pirmenybėms, 15 laimėjo, 6 baigė lygiomis ir 7 pralaimėjo, turėdama golų santykį 60:27 savo naudai. Paskutinėse lemiamose rungtynėse, kurios turėjo išspręsti perėjimą į I Lygą, k-da neturėjo laimės žaidime, nes antro puslaikio gale rezultatai laikė 1:0 savo naudai ir per 10 min. lėtviai atsirevanšavo net 2:1. To paskatinti 1936 metais išstato dar II-ąją k-dą, kuri sudarys ateičiai tinkamą prieauglį. Bendrai tenka pažymėti, kad Rygos lietuviai sportininkai, kiek pajėgos leidžia, smarkiai veikia ir kovoja visose srityse.

STALO TENISE ŠIAULIAI NUGALĖJO KLAIPĖDĄ 9:0

Gruodžio 29 d. Klaipėdoje Vytauto D. gimnazijos salėje buvo tarpapygardinis pirmenybių stalo teniso turnyras Šiauliai — Klaipėda, kurios baigėsi 9:0.

Jonas A. Misiūnas

KAŽAS APDOVANOJO SAVO FUTBOLININKUS

Tinkamai įvertindamas Kažas 1935 m. Pabaltijo turnyro laimėtojus, gruodžio 28 d. Kūno Kultūros Rūmuose savo iškilmingame posėdy, dalyvaujant švietimo ministeriui p. Tonkūnui, K. K. Rūmų direktoriui p. Augustauskui, Kažo pirminkui p. Barkauskui ir daugeliui kitų aukštųjų svečių, apdovanojo Pabaltijo valstybinės komandos žaidėjus atitinkamomis dovanomis už jų iškovotą mums šį brangų laimėjimą. Šiame iškilmingame akte buvo pagerbti ir tie futbolininkai internacionalai, kurie mūsų spalvas gynė daugiau kaip 25 kartus. Be to, dar buvo įteiktos dovanos lygos meisteriui Š. Š. Kovui ir kitų klasių k-dų nugalėtojams.

LIETUVIAI BOLIVIJOS PARAGVAJAUS KARE

Argentinės lietuvių laikraščių pranešimu, neseniai pasibaigusiame Bolivijos Paragvajaus kare, kuris buvo prasidėjęs tarp šių valstybių dėl Grand Chako provincijos, dalyvavo per 200 lietuvių savanorių. Iš jų esą nukauta per 15 ir sužeista apie 20.

PASIBAIGĖ LATVIŲ AIZSARGŲ PULKO VADŲ KURSAI

Gruodžio 20 d. pasibaigė aizsargų pulko vadų padėjėjų pirmieji informacijos kursai.

PASIBAIGĖ LATVIŲ PRIEŠCHEMINIAI GYDYTOJŲ KURSAI

Gruodžio 20 d. pasibaigė sveikatos departamento suruošti gydytojams priešcheminiai kursai. Kursai veikė vieną savaitę ir juose dalyvavo 220 gydytojų.

DVIRATIS KARIUOMENĖJE

Dabar plačiai žinomas ir vartojamas Lietuvoje ir kitose šalyse dviratis išrastas prieš 55 metus (t. y. 1880 metais Anglijoje).

Pirmieji pamėgino vartoti dviratį karo reikalams anglai. Tai įvyko 1900 m., kai anglai kariavo su būrais Pietinėje Afrikoje. Tačiau anglų dviratininkai nepasižymėjo veiklumu.

Paskui atsirado dviratininkų kuopos ir komandos ir kituose kraštuose. Prieš d. karą dviratininkų dalys buvo beveik visur. D. karo metu jų skaičius padidėjo, nors pozicinis karas ir sutrukdė jų išsiplėtimą.

Karui pasibaigus, dviratininkai pasirodė įvairių kariuomenių „lengvųjų“, „greitųjų“ divizijų sudėtyje.

KAIP RENGiami RUSIJOJE ORO DESANTO KANDIDATAI

Šiomet per paskutinius Kijevo apygardos raudonosios armijos manevrus buvo pavartotas pirmą kartą oro desantas. Šis oro desantas buvo suorganizuotas iš savanorių raudonarmiečių. Oro desanto dalyviai pirmiausia turi būti tinkami jaunuoliai, kurie neturi jokių ydų, yra visiškai sveiki, tiek fiziškai, tiek psichiškai. Po to, prasideda rengiamieji darbai, įvairūs pratimai ir kt. Pratimai būna tam tikrose aikštėse, kuriose yra įrengti specialūs bokštai. Bokštai yra labai panašūs į trianguliacinius bokštus. Jie yra statomi nuo 20 iki 40 m aukščio. Viršuje ant specialios spyruoklės yra pritaisytas parašius. Tuo būdu asmuo, norįs leisti su parašiotu, užkopęs į bokšto viršūnę prisitvirtina parašiotą ir patraukęs rankeną atsipalaiduoja nuo pritvirtinimo; parašius atsikabinęs nuo platformos pradeda kristi žemyn nuo 4 iki 6 m greičiu per sek., kol pasiekia žemę.

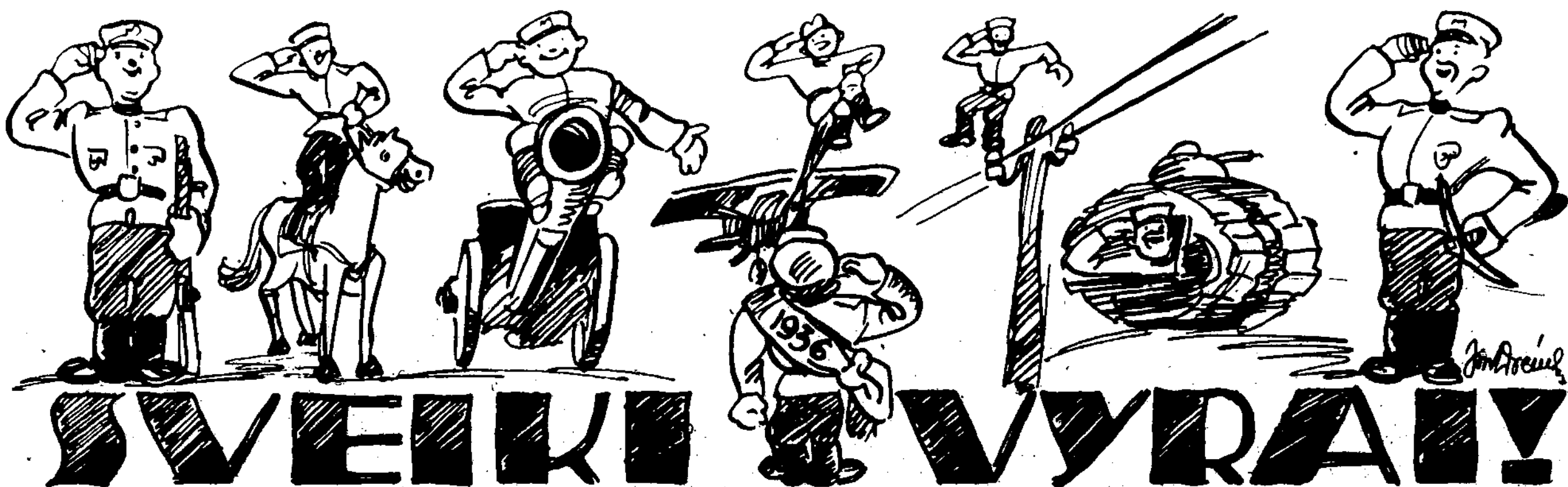
Skatindami šią sporto rūšį rusai panašių stočių yra įrengę daugely vietų, o ypač tankiau gyvenamose vietose, kaip antai pramonės centruose, kolektyviniuose ūkiuose ir kitur, kad jaunuoliai galėtų išbandyti savo gabumus šioje sporto srityje. O šio sporto mėgėjų atsiranda daugybė. Tik nevisi gali dalyvauti dėl sveikatos, dėl nervų pairimo ir t.t.

Išėję nustatytą mokymo programą, šie kandidatai pakliau yra pratinami šokti iš lėktuvo su parašiotu. Taip parengti kandidatai pereina į kariuomenę ir iš jų sudaromas oro desantas.

Ats. j. ltn. Indreika

J. PILSUDSKIO MUZIEJUS

Lenkijos seimas priėmė vienbalsiai vyriausybės patiektą įstatymą apie maršalo J. Pilsudskio muziejų. Muziejus steigiamas Varšuvoje Belvederio rūmuose, kur gyveno ir mirė maršalas. Muziejus bus karo ministerio valdžioje.

— Sveiki, vyrai! — Sveikas, tamsta!
— Linkiu pėstininko daliai:
Lai jo žingsniai žemę lanksto
Šūviai nelekia pro šalį!
Linkiu žirgą pamylėti
Tau, šaunus kavaleriste,
Ar tai smarkiai, ar iš lėto
Jojant niekad nenukristi.
Artilerininkui linkiu
Prie patrankų dirbti uoliai, —
Tebreba viskas aplinkui,

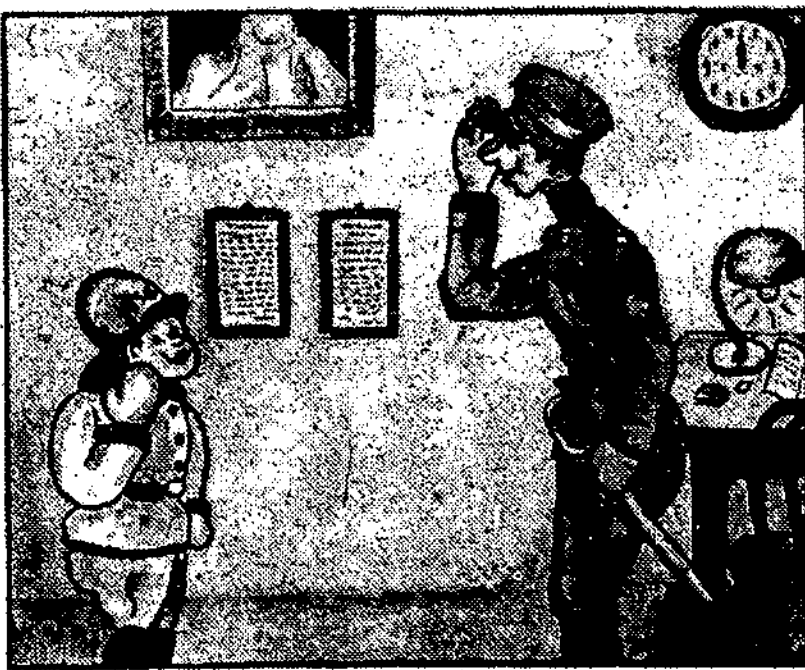
Ar tai ginantis, ar puolant.
Tau, aviatoriau garbingas, —
Nors ir žemėje kalnuotoj,
Linkiu laimės darbo ringe,
Na, ir žvaigždes pasapnuoti...
Tau, garbusis ryšininke,
Linkiu stiprint pulko nervus,
Puikiai darbą dirbti linkiu, —
Susitiksime per manevrus!
O dabar, draugužiai, noriu
Palinkėt šarvuočių draugui,

Per kliūtis nepasikorus
Lietuvos laisvužę saugot.
Pionieriaus darbo daliai
Linkiu laimės ir stiprybės,
Statant tiltus, tiesiant kelią,
Ir juos naikinant, lyg grybus!
O bendrai visiems, draugužiai,
Linkiu gerbti kario vardą,
Gint tėvynę pasirengus
Ar tai šautuvu, ar kardu!

Pirmasis 1936 metų vizitas

— Sveikas, vyre, man patinki —
Mane pirmas pasitinki;
Todėl greitai ant petelių
Aš uždėsiu tau juosteles.
O dabar, mielas vyreli,
Padabok mano žirgelį.

— Leiskit man prisistatyti
Ir kai ką jums pasakyti:
Aš valdysiu nūn pasaulį
(Bet nemėgstu aš apgaulių)
Todėl prašau malonėti
Su manim pavaikštinėti.

Nauji metai tuoj įkibo
Tikrinti pulko tarnybą.
Štai čia matome kuopoje
Budintis jiems raportuoja,
O tokį drausmingą vyrą
Nauji metai tik išgyrė.

— Pagerbta, vyruti geras,
Geram kariui taip ir dera.
Mėgstu vyrus aš drausmingus
Ir tarnyboj sąžiningus. —
Kas įveikia šaltį, miegą,
Nuo to priešas kiškiu bėga.

— Ak tu, nelemtas apuoke,
Ar taip tave budėt mokė!?
Kas girdėjo, kas gi matė
Tokį lepšį — besarmatį!?
Bloga, vyre, tavo korta —
Stenkis, kad išvengtum forto... —

— Štai, čia vėl, molio Motiejus
Miega rankas susidėjęs!
Kelk, daryt greit sujungimą,
Nes mane piktumas ima.
Man kalbėti daug neverta —
Neužmik tik kitą kartą!.. —

Ad. Čiuvaris

Kariai ir jų vaikystės palinkimai

Iš vaikystės mūsų Rokas
Jau atrodė kaip kazokas.
Kad užsėsdavo ant žirgo,
Būdavo, net akys mirga.
O kad įdavo į lauką,
Tai pralenkdavo jis daug ką.
Vis tiek pat — ar čia bus miškas,
Ar kelmiais nušėta viskas,
Ar krūmokšniai, ar pakrūmė, —
Žirgas aitvaru jam dūmė.
Užtatai dabar šis vyras
Jodinėja kaip fakiras:
Į kariuomenę papuolęs,
Po rajoną skraido šuoliais.

Pas Antaną iš vaikystės
Kūno jėgos puikiai vystės.
Jam likimo buvo skirtos
Diktos kojos, kojos tvirtos,
Prieš kurias, brangus brolyti,
Būt sunku atsilaikyti.
Užtatai šisai vyrukas
(Jis tada dar buvo „striukas“),
Pasiklojęs kojom savo,
Aplink Lietuvą keliavo.
Gi dabar jisai „kariaunas“,
Nuo jo žingsnių skamba Kaunas;
Prie šalies blizga durtuvas,
Nes jis pėstininkas budrus.

Kai Motiejus buvo vaikas,
Nelabai atrodė sveikas.
Kai truputį paūgėjo,
Jam sveikatos padaugėjo.
O paskiau — graži naujiena:
Tapo tvirtas jis, kaip siena.
Kai kariuomenėn pateko,
Jam ten gera — žmonės sako.
Na, ir ko gi — vyras drūtas,

Neįveiktų jo nė liūtas.
Tai gabus artileristas,
Veiksmuose niekad neklystas.
Kai tėvynė gint reikės,
Pasielgti jis mokės.

Štai jums kitas dar vaikas,
Jis Algimantas vadinasi.
Iš vaikystės jį žavėjo
Lėktuvai, skrendą be vėjo.
Vos pajutęs tokį paukštį,
Keldavo akis į aukštį,
Ir taip troško pamatyti,
Kaip tie paukščiai padaryti.
Į kariuomenę papuolęs,
Šis vyrukas neprapuolęs,
Nes (matyt, taip lemta buvo)*
Aviacijon pakliuvo.
Čia darbuojas jis su noru,
Paskraidyti trokšta oru.

Štai prieš jus dar stovi Jonas.
Jis vaikystėj buvo plonas.
Bet vis tiek — ir sustorėjęs
Sukinėjosi kaip vėjas.
Jis mokėjo megsti kalbą
Rankų judesių pagalba.
Telegramų priėmimas
Buvo mielas jo žaidimas.
Gi dabar šisai vyrukas
Po kariuomenę jau sukas.
Turi vardą jis ten gerą,
Nes jam viskas puikiai dera.
Ryšių dalinin paskirtas,
Jis prie darbo jaučias tvirtas.

O štai prietelius Damazas,
Būdamas visai dar mažas,
Baisiai troško sužinoti,

Kaip ligas reik sudoroti.
Jam labiausiai vis rūpėjo,
Kad nieks nebijotų vėjo.
Dažnai sergančią tetulę
Jisai slaugė lyg mažutę.
Ką dabar Damazas veikia,
To jums aiškinti nereikia.
Jis karys drausmingas, geras
Ir gabiausias sanitaras.
Kai tėvynė gint reikės,
Brolius gelbėt jis mokės.

Pažiūrėkim dar į Miką
Jį mama augino dyką.
Bet jisai, nepaisęs nieko,
Dirbdavo iš viso vieko,
Ar prie pečiaus, ar prie stalo,
Apsukrus visur be galo.
Užtat dėdė iš Krinčino
Jį mechaniku vadino.
Iš tiesų, jis toks ir liko,
Kai kariuomenėn atvyko.
Kaip jau kartą vyras tarė,
Viskas taip ir pasidarė:
Mūsų Mikas pionierius,
Šumanus, kaip inžinierius.

Bet štai dar jums vienas tipas —
Jis vadinasi Pilypas.
Šis tai buvo niekam tikęs,
Toks nuo visko atsilikęs,
Susikuprinęs, ištižęs,
Tik miegoti pasiryžęs.
Bet kariuomenėn paimtas,
Ir jisai paliko rimtas:
Tinginiaut atsižadėjo,
Su drausme susižadėjo.
Tapo tiesus, tartum styga,
Ilgai lovoj nebedrybsa.
Turi norų, turi vieko,
Nuo draugų neatsilieka.

Jonas Kupetys

Ir karys kiekvienas šviečias

Yra sakoma: kas rašo
Arba skaito, tas neprašo
Nei grūdų, nei pinigų —
Tam gyventi bepigu.
Ir karys kiekvienas šviečias,
Būrį laikraščių sau kviečias,
Semias mokslo ir žinių
Iš gyvenimo žmonių.
Iš politikos bei meno,
Kaip kariai kitur gyvena,
Kaip jie veikia, kaip jie kruta,
Ar besveiki ar bedrūti?
Kaip tėvynė ginti reikia
Ką kariuomenė mums teikia
Ką istorijoje turėjom,
Ką išvargom, iškentėjom.
Žodžiu tariant, iš tiesų,
Čia žinučių lig ausų.
Netariant kiek džiaugsmo turim,
Kai į juokus pasižiūrime,
O kuprinėj pabirų
Semiam sau džiaugsmų tyrių.

Matot, ... 35-kti
Baigė galvą žemėn lenkti;
Turim 36-tus,
Kaip jau rašoma rašte.
Šitie metai mums parodė
Kad karys spausdintą žodį

Moka gerbti ir mylėt
Ir sau pavyzdžiu turėt.
Jam „Karys“ bičiuliu tapo
Artimiausiu ligi kapo.
Todėl 36-tieji
Tegu „Kari“ gausiai lieja,
Te karys, kuris tik šviečias,
Jį svečiu bei draugu kviečias,
O išėjęs atsargoje,
Jo skaityti nenustoja.

P. Zablackas

Atsarginiai, neatsilikim!...

Ei, brangieji atsarginiai,
Kad mes mielajai tėvynei
Būtum klusnūs ir naudingi,
Be to, dvasioje galingi,
Aliai vienas jau privalom
Ant naujųjų metų stalo,
Kaip kad pulke esam darę —
Pasidėti mielą „Kari“
Ir 36-ms metams
Rinkti jo prenumeratą.
Kaip „Karys“ tą žmogų veikia,
Mums ir aiškinti nebereikia,
Ypač žino atsarginis —
„Kario“ naudą begalinę.

Ats. grand. M. Z-kas

Kas nauja Lietuvoje

LIETUVIŲ TAUTININKŲ SĄJUNGOS METINIS SUVAŽIAVIMAS įvyko Kaune gruodžio 28 d. Jame dalyvavo per 500 apskričių ir apylinkių atstovų. Suvažiavimą pradėdamas, sąjungos pirmininkas ministeris pirmininkas Juozas Tūbelis kalbėjo ekonominiais klausimais, pažymėdamas, kad mūsų krašto gerovės tolesnis pagrindas yra tautos vieningas, nenuilstamas ir produktingas darbas. Suvažiavime dalyvavę Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, užsienių reikalų ministeris St. Lozoraitis ir vidaus reikalų ministeris gen. lt. Čaplikas pasakė kalbas, apimančias visas mūsų gyvenimo sritis, užsienių ir vidaus politikos klausimus. Iš ekonominių klausimų padarytų kitų pranešimų matyti, kad mūsų ūkio gyvenimas, vyriausybės rūpesčių dėka, jau eina žymiai geryn. Dr. S. Janavičius, pranešdamas apie sąjungos veiklą, pažymėjo, kad šiuo metu lietuvių tautininkų sąjunga turi 22 apskritis su 427 apylinkėmis, kuriose yra 10.675 nariai ir 1783 kandidatai. Šiemet įvairios tautininkų apylinkės yra surengusios 130 tautos dienų ir dirbė kitą kultūrinę bei organizacinę darbą, drauge dalyvaudamos ir kitų organizacijų surengtose šventėse, įvairiuose minėjimuose ir kituose viešuose pasirodymuose. Po šių pranešimų, suvažiavimas priėmė daug svarbių nutarimų. Suvažiavimą uždarydamas, ministeris pirmininkas Juozas Tūbelis atstovams palinkėjo gražių ateinančių darbo metų, kad tas darbas būtų dirbamas vieningai, nuoširdžiai, suvažiavimo nutarimuose nuzymėtose ribose.

MIRĖ JUOZAS O. ŠIRVYDAS gruodžio 27 d. Južintuose. Velionis buvo vienas žymiausių knygnešių spaudos draudimo laikais Rytų Lietuvoje, ilgus metus Amerikoje redagavo plačiai žinomą lietuvių laikraštį „Vienybė Lietuvninkų“, dabar pasivadinusią „Vienybė“. 1928 metais jis sugrįžo į Lietuvą ir čia veikliai dalyvavo įvairiose organizacijose. Tiek spaudos draudimo metu, tiek gyvendamas Amerikoje, tiek sugrįžęs į Lietuvą, Juozas O. Širvydas buvo karštas lietuvis - patriotas, giliai supratęs mūsų atgyjančios tautos dvasią ir siekius.

ŽEMĖS ŪKIO SPAUDOS DEŠIMTMETIS kukliai, bet gražiai šiomis dienomis buvo paminėtas. Ta proga, žemės ūkio rūmai surengė šios jubiliejinės spaudos parodą. Joje yra išstatyta keli šimtai eksponatų, vaizduojančių mūsų prieškarinę ir pokarinę žemės ūkio spaudą. Pasirodo, kad pirmoji žemės ūkio knygelė Lietuvoje išėjo 1823 m. Tai šeimininkams skirta knygelė apie valgių gaminimą. Jos autorius — žinomas mūsų rašytojas Simanas Stanevičius.

PIRMOJI VIDAUS ORO SUSISIEKIMO LINIJA, kaip manoma, Lietuvoje bus įsteigta jau šiais metais. Ji būtų Kaunas — Klaipėda — Palanga, su atsarginiais lėktuvų nutūpimo punktais Raseiniuose ir Tauragėje. Atstumą tarp Kauno ir Klaipėdos (apie 200 km) lėktuvas skristų 1 val. Ruošdamasi prie šios linijos steigimo susisieikimo ministerija jau susitarė su krašto apsaugos ministerija ir iš pastarosios neseniai perėmė valdyt Aleksoto aerodromo dalį. Netrukus bus statomi nauji civilinių lėktuvų angariai.

NAUJA GALINGA RADIO STOTIS bus statoma šiais metais. Ji numatoma apie 18—20 km nuo Kauno. Naujoji radio stotis bus 50 ir 100 kv. galingumo. Ji kainos apie 2 mil. litų. Naujoje stotyje numatoma įrengti ir trumpų bangų siųtuvą, kurio transliacijos galės laisvai klausytis net Amerikoje.

PROTESTUOJA PRIEŠ NETEISĖTUS DIREKTORIŲ VEIKSMUS. Paskutiniuoju metu daugelyje vietų įvyko gausių organizacijų susirinkimų, kuriuose buvo pareikšti griežti protestai prieš neteisėtus A. Baldžiaus direktorijos veiksmus, atleidžiant iš pareigų lietuviško nusistatymo autonominių įstaigų valdininkus. Protestų tekstai įteikiami atitinkamoms mūsų įstaigoms. Spaudos žiniomis, Klaipėdos krašto gubernatorių dėl tokių vokiečių direktorijos žygių žada kreiptis į neseniai įsteigtą statutinį teismą.

„KARIO“ PLATINTOJAI

Mūsų kariai ir šiaip jaunimas kasmet vis labiau pradeda savo darbu eiti karo spaudai į talką. Kasmet „Kario“ talkininkų — platintojų eilės didėja.

1935 m. darbų lapą jau užvertėme. Atsisveikinome su savo skaitytojais, bendradarbiais ir platintojais. Ypač jaučiame gilią padėką „Kario“ platintojams 1935 m., kurie, nepabūgę platinimo vargo, darbo ir pasitaikančių nemalonumų, uoliai parėmė savo laikraštį, didindami jo skaitytojų šeimą. Sunku atsilyginti savo talkininkams, bet moralinis jų pasitenkinimas jaučiant, jog jie dirba gražų idėjinį darbą, savaime yra atpildas už jų kilnų darbą.

Kaip kasmet, taip ir šiemet tarp daugiausia išplatinusių „Kari“ asmenų burtų keliu paskyrėme vienam dovana — knygų 50 litų vertės. Ji teko vyr. pusk. P. Dilkaui.

Padėkoję 1935 m. „Kario“ platintojams, taip pat tikimės, kad tie patys „Kario“ bičiuliai ir greta jų nauji ir 1936 m. stos į mūsų talkininkų eiles. Iki Naujų Metų jau patyrėme, kad tiek ankstyvesnieji, tiek naujieji „Kario“ talkininkai į 1936 m. platinimo darbą dar uoliau, dar energingiau stoja. Darbas dar labiau plečiamas. Tai malonu ir džiugu matyti, kad vis labiau mūsų kariai pradeda suprasti spaudos, ypač kariškos, vertę mūsų šių dienų gyvenime. Tai gražus idėjinis darbas.

Kaip iki šiol, taip ir toliau platintojai, kurie pareikalaus, už surinktų 10 metinių prenumeratų vieną metinę prenumeratą gauna nemokamai. Kurie nuo šito atsisakytų, galėtų gauti 10% nuo surenkamos prenumeratos.

Žinoma, šitas procentas bei gaunama nemokamai prenumerata negali būti laikoma kaip atlyginimas už darbą, nes šis darbas, kaip jau minėjome, yra dirbamas dėl idėjos. Platinant tenka kartais turėti ir nuostolių ir apsiskaityti, todėl iš tų skirtų procentų platintojas tik galėtų atsilyginti savo nuostolius. Todėl visais atžvilgiais į platintoją tenka pažvelgti, kaip į kilnų ir garbingą spaudos talkininką, dirbantį idėjinį darbą.

Be to, gavę keletą klausimų dėl prenumeratos kainos, kada kareivis išrašo „Kari“ savo namiškiams, turime šiaip paaiškinti. Metams 5 lt. kainuoja tik sau išsirašant, o namiškiams išrašant kainuoja 6 lt., kaip ir visiems kitiems (ne puskarininkiams ir ne kareiviams).

Kariuomenės leidiniai

G-33. AUTOMATINIŲ PABŪKLŲ MOKYMO STATUTAS. Kariuomenės štabas, sp. ir šviet. sk. Kaunas. 1935. 96 psl. Kaina: kariams ir šauliams 75 c., kar. mok. įst. klausytojams 50 c., knygynams 1 lt. 20 c.

Įvedus automatinius pabūklus, buvo gyvas reikalas turėti atitinkamą statutą. Ši spraga dabar jau užkišta. Statutas yra. Jis susideda iš 2 dalių. Pirmojoje dalyje kalbama apie įvairias pabūklo parengtis, jo valdymą ir rikiuotes, o antrojoje — apie taktiškąjį pabūklo vartojimą. Statute yra 16 brėžinių ir 5 priedėliai.

Naujieji leidiniai

LIETUVIŠKOJI ENCIKLOPEDIJA. IV tomas. X (XLVI) sąsiuvinys.

Šiame sąsiuvinyje apibūdinami žodžiai Buridan — Caesar. Platesni rašiniai: burtai, būstinė, butas, Butautas, Butigeidas, Butrimas, Caesar ir kiti. Iš kariškų terminų čia yra: būrininkas, būrio vadas, būrys ir būstinė.

FIZIŠKAS AUKLĖJIMAS. Kūno kultūros žurnalas 1935 m. Nr. 4.

Tai įdomus ir rimtas laikraštis, skiriamas kūno kultūros reikalams. Jis ypač turi būti skaitomas karių, kuriems kūno kultūra turi didelės reikšmės.

Šiame numeryje V. Augustauskas rašo apie sporto kryžkelės, A. Vokietaitis — apie fiziškąjį lavinimą Švedijos ir Danijos mokyklose, J. Žukauskas — apie kūną ir dvasią Platono auklėjime, K. Šimelevičius — apie kūno kultūrą medicinoje, St. Šačkus — apie sportiško rungtyniavimo vertę auklėjimui ir K. G. Savickas — apie golfo žaidimą. Be to, yra Lietuvos ir užsienio sporto apžvalga.

MILITARIS APSKATS. 1935 m. lapkritis. 11 (42) nr.

Iš kariškųjų straipsnių minėtini vyr. lt. A. Vėverio „Bataliono oro apsauga“, plk. Anteno „Bolševikų gaujų veikla nepriklausomybės kare“, kpt. Rucelio „Aviacijos pažanga per metus“ ir kiti.

Raštų apžvalgoje duodamas „Mūsų Žinyno“ 126 ir 127 nr. turinys, trumpai atpasakojant svarbesnius straipsnius.

SUOMEN SOTILAS. 1935 m. 25 — 26 nr.

Šiame Suomijos kariuomenės laikraštyje plačiai rašoma apie J. Pilsudskį. Yra įdėti bent 7 jo atvaizdai. Vienas jų išspausdintas atskirai kaip priedas.

J. E. Georg. MOTERYSTĖ IR NATŪRALUS GIMIŲ REGULIAVIMAS. Vertė P. Pocijus. Antroji laida. Kaunas. 1935 m. 224 psl. Kaina 3 lt.

Tai rimta knyga, bet ji tinka tik vedusiems žmonėms.

Sigrid Undset. KRISTINA. Romanas. IX. Kryžius. Išvertė Juozas Žagrakalys. 1935 m. Zarasai. Kaina 2,5 lt.

Tai paskutinė dalis didelio ir įdomaus romano, vaizduojančio Norvegijos gyvenimą. Verta jį perskaityti. Vertimas geras.

V. Bianki. KIENO KOJOS. KIENO SNAPAS GERESNIS. Vertė J. N. Norkus. 1935 m. 32 psl. Kaina 75 cnt.

Tai dvi apysakėlės, skiriamos vaikams supažindinti su gamta, ypač su paukščiais. Vertimas geras. Knygelė gausiai paveiksluota ir daili.

Albinas Andrulionis. PIRMOS PLAŠTAKĖS. Eilėraščiai vaikams. Spaudos Fondas. Kaunas. 1936 m. 54 psl. Kaina 1,25 lt.

Šiame rinkinyje yra 22 eilėraščiai. Jie paprasti, lengvi, suprantami, skambūs, vaikams tinkami. Tekstas paveiksluotas. Yra dailių vinječių ir užsklandų.

Motiejus Lukšys. AUKSO TRUPINIAI. Spaudos Fondas. Kaunas. 1935 m. 80 psl. Kaina 2 lt.

Iš viso čia yra 7 apysakėlės: Aukso trupiniai, Išmuštas langas, Pirmasis sniegas, Sušalęs žvirblis, Į bažnyčią, Lakūnas ir Medžiotojas. Jos skiriamos vaikams. Tačiau įdomios visiems. Tekstas paveiksluotas (dail. Kulakausko piešiniai). Viršelis spalvotas.

Matas Šalčius. SVEČIUOSE PAS 40 TAUTŲ. Ketverių metų kelionės po Europą, Aziją ir Afriką aprašymas. V dalis. Džunglių kraštuose. Spaudos Fondas. Kaunas. 1935 m. 268 psl. Kaina 3 lt.

Kas skaitė pirmąsias 4 dalis, tas žino, kad M. Šalčius moka gražiai pasakoti savo išpūdžius ir trumpai apibūdinti matytuosius daiktus. Šiame tome autorius supažindina skaitytoją su Burma, Siamu, Indokinija, Malajų pusiasaliu, Java, Borneo, Hongkongu, Makao ir pietine Kinija. Tai tolimi ir mums ypač įdomūs kraštai. Retas mūsų ten nukeliaus. Todel nors iš knygos pravartu susipažinti su tų kraštų savumais.

Be abejo, kiekvienas su dideliu malonumu perskaitys šią knygą.

Stasė Vaineikienė. IŠ PRAEITIES KOVŲ. I dalis. Lietuviškos knygos kryžiaus keliai. Kaunas. 1935 m. 108 psl. Kaina 1,5 lt.

Šios knygos autorė — prieškarinių laikų veikėja, garsi knygnešė, drąsi kovotoja dėl lietuviybės. Todėl jos atsiminimai labai turtingi, įdomūs ir svarbūs.

Šioje knygoje autorė kaip tik ir duoda žiupsnelį savo atsiminimų. Ji puikiai nupiešė lietuviškosios knygos kryžiaus kelius. Kiek vargo, kiek drąsos, kiek pasiaukojimo reikėjo platinant draudžiamas lietuviškas knygas. Ir pasiryžėlių netrūko. Vieni vardus mes žinome, bet kitų nežinome ir jau tur būt nebesužinosime. Bet vis dėlto mes turime būti dėkingi tiek žinomiesiems, tiek ir nežinomiesiems knygnešiams.

Knygnešių armija buvo gausi. Ir žinoma autorė jų negalėjo visų paminėti. Ji paminėjo tik tuos, su kuriais jai pačiai teko bendradarbiauti.

Vaizdžiai čia apibūdinamas ir garsusis lietuvių edikas lenkas žandaras Vonsiackis.

Apskritai, knyga parašyta labai gerai ir ją būtinai kiekvienas turėtų perskaityti.

Dar žadoma išleisti II dalį „Kelionę į Sibirą“ ir III dalį „Sibiras“.

Simanas Daukantas. LIETUVIŲ BŪDAS. Redagavo ir žodynėlį pridėjo J. Talmantas. Sakalas. 1935 m. 374 psl. Kaina 5 lt.

Simanas Daukantas, didysis Lietuvos mylėtojas, visą savo gyvenimą, visas savo jėgas paaukojęs lietuvių tautai, be kitko, parašė ir „Būdą senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių“, kuriame apibūdino senovės lietuvių, jų tikybą, santvarką, karybą, prekybą ir t. t. Kokie kilnūs senovės lietuviai, kokie jie turtingi, gudrūs, dori žmonės. Malonu, kad tokia kilni lietuvių tauta, kurios mes sūnūs esame.

Be abejo, tais laikais, kai į lietuvių buvo žiūroma kaip į žemiausios rūšies žmones, „Būdas“ suvaidino labai svarbų vaidmenį, nes jis kėlė lietuvių patriotizmą, pasididžiavimą, savigarbą. Ir mūsų laikais tatau svarbu. Mūsų jaunoji karta turi būti auklėjama senovės lietuvių dvasia.

Taigi labai gerai padaryta išleidžiant šį trečiąjį „Būdo“ leidimą, nes pirmieji du leidimai jau retai kam prieinami.

Ir šio leidinio kalba senovinė, žemaitiška, tokia, kokia rašė S. Daukantas. Bet yra kai kurių pakeitimų. Tatau buvo daroma praktiškais sumetimais, kad ši knyga būtų visiems suprantama ir prieinama. Tam tikslui yra pridėtas ir žodynėlis.

Knyga išleista švariai, dailiai. Pravartu ją įsigyti.

Redakcijos atsakymai

Mok. T. Tamstos rašinys atiduotas sp. ir švt. skyriaus viršininkui. Spausdinti netinka, nes skaitytojai tuo reikalu nieko nepadėtų. Be to, galima tamstai pranešti, kad pr. mok. mok. karinio parengimo kursai šiemet bus surengti. Tamstos projektuojamieji kursai su tam tikromis teisėmis taip greit nelengva sudaryti, nes tai reikia įstatymo keliu praveisti.

J. p. A. Raliui. Tamstos rašinys „Inteligentų karo tarnybos reikalu“ tikrai vertas dėmesio. Jis spaudai netinka — atiduotas atitinkamo kar. štabo skyriaus viršininkui.

Mok. Veževičiui. Pasiūlymas labai geras, bet jis, deja, neįvykdomas. Tokius mokytojus kariuomenėje pavaduoja karininkai ir kiti lektoriai. Straipsnis spaudai netinka.

J. M. Tuo reikalu rūpinasi kariuomenės vadovybė ir renigia tokios mokyklos projektą.

St. Fijalkauskui. Tamstai „Karys“ išrašytas iki gegužės 1 d.

Juozui Astrauskui. Tamstai „Karys“ išrašytas iki 1936 m. gegužės 1 d. Kai šiais metais kas nors bus Tamstos įdėta, tai prieš gegužės 1 d. praneškite mums. Prenumeratą pratęsimė.

V. p. St. Bugiui. Kareiviai, išsirašę „Karį“ per dalinių platintojus, gali mokėti po 1 lt. mėnesiui, kol atsiskaitys 5 lt. už savo prenumeratą arba 6 lt. už išrašytą namiškiams. Tuo būdu gali mokėti per 5 ar 6 mėnesius. Ir platintojai pinigų gali mokėti dalimis — per kelis sykius.

J. Šiožiniui. Tamstai išėjo 3 lt. 60 ct. Išrašėme „Karį“ iš kito honoraro išlaikysime 2 lt. 40 ct. ir pratęsimė iki metų galo.

Ats. j. ltn. A. Šimkui, kar. asp. Vl. Ramanauskui, Vand. Junevičiui ir P. Osmolskui. Tamstoms „Karys“ išrašytas visiems metams.

Nerik. vyr. puskarininkiui Ziliui

1. Tamstos klausimas dėl pensijos bei pašalpos nevisai aiškus. Jei Tamsta nuo 1935 m. rugsėjo 12 d. buvai paskirtas į žemesnę — jaun. puskarininkio — vietą, ir Tamstos tarnybos vieta buvo sumažinta dėl paskutinių etatų įvedimo, tai pagal krašto apsaugos ministerijos etatams vykdyti įst. 15 str. (V. Ž. Nr. 487, eil. 3400) Tamstai paliekamos tokios pensijos teisės, kurias Tamsta turėjai 1935 m. balandžio 30 d.

2. Pensiją bei pašalpą už nustotą sveikatą gauna visi kariai, jų skaičiuje ir liktiniai puskarininkiai, jeigu jie nustojo sveikatos ir darbingumo dėl ligos ar sužalojimo sąryšyje su tarnyba kariuomenėje.

3. Pašalpą už ištarnautą laiką gauna visi paleistieji iš tarnybos liktiniai puskarininkiai, išskyrus teismo nubaustuosius, atimant pensijos teises, ir nubaustuosius, atimant puskarininkio laipsnį. Pašalpos už ištarnautą laiką yra kelių rūšių ir didumų, neįgyu, kiek laiko liktinis puskarininkis yra tarnavęs ir dėl kurios priežasties paleistas iš tarnybos. Plačiau apie liktinių puskarininkių pensijas ar pašalpas žr. 1935 m. „Kario“ 30 Nr.

4. Tamsta tarnavai liktiniu vyr. puskarininkiu nuo 1931 m. birželio 1 d. iki 1934 m. gruodžio 10 d. ir nuo to laiko iki 1935 m. rugsėjo 12 d. — civiliniu tarnautoju, o nuo pastarojo laiko — ir vėl liktinio ((jaunesniojo) puskarininkio sąlygomis. Tamsta klausia, ar priklauso Tamstai bent kuri dalis penkmečio, taigi, jei mes neklystame, Tamsta klausia, ar priklauso Tamstai seno „viršarnybinių puskarininkių įstatymo“ § 20 nustatytos pašalpos už ištarnautus 5 metus bent kuri dalis. Kaip matyti iš Tamstos suteiktų žinių, 1934 m. birželio 1 d. Tamsta ištarnavai ir, be abejo, gavai pašalpą už ištarnautus liktinio vyresniojo puskarininkio sąlygomis 3 metus. Jei nuo to laiko, t. y. nuo 1934 m. birželio 1 d., iki 1935 m. vasario 1 d. Tamsta būtum be pertraukos tarnavęs liktinio puskarininkio sąlygomis, tai, aišku, jog už tą laiką Tamsta būtum turėjęs teisę gauti proporcingą dalį „Viršarnybinių puskarininkių įstatymo“ § 20 nustatytos pašalpos už ištarnautus 5 metus. Tačiau, kaip matyti iš tų pačių Tamstos suteiktų žinių, Tamstos tarnyboje liktinio puskarininkio sąlygomis įvyko pertrauka, būtent, nuo 1934 m. gruodžio 10 d. iki 1935 m. rugsėjo 12 d. Tamsta tarnavai civiliniu tarnautoju, t. y., kaip tik tuo laikotarpiu, kada buvo paskelbtas naujas „Liktiniams puskarininkiams atlyginti įstatymas“ (Vyr. Žin. Nr. 470, eil. 3297), kuriuo buvo nustatyta (str. 58), kad ištarnautos pašalpos proporcingai daliai gauti laikas įskaitomas nuo paskutinės pašalpos ištarnavimo dienos iki 1935 m. vasario 1 d., t. y. nuo kada pradėjo veikti naujas įstatymas. Kadangi „Liktiniams puskarininkiams atlyginti įstatymas“ Tamstą užtikino jau nebe liktiniu puskarininkiu, bet civiliniu tarnautoju, tai jokia 5 metų pašalpos dalis Tamstai nepriklauso.

Liktiniam viršilai Obalevičiui. 1. Lietuvos kariuomenėje ištarnautas kareivio laipsnyje neliktinio sąlygomis laikas ligi 1935 m. liepos 1 d. karių pensijų įst. § 38² (V. Ž. Nr. 490, eil. 3426) ir šiam įstatymui vykdyti taisyklių 114 str. (V. Ž. Nr. 506, eil. 3516) įskaitomas liktiniam puskarininkui į ištarnautą pensijai gauti laiką be įmokėjimų pensijų fondui. Todėl Tamstos tarnautas laikas kareivio laipsnyje neliktinio sąlygomis ligi 1925 m. gruodžio 15 d. bus įskaitytas į ištarnautą laiką pensijai gauti ir mokėti pensijų fondui už šitą laiką nereikia.

2. Laikas, kada Tamsta buvai auklėtiniu, negali būti įskaitytas į ištarnautą pensijai gauti laiką, nes įstatymai tokio laiko įskaityti nenumato.

3. Kariuomenėje tarnautas liktinio puskarininkio sąlygomis laikas ligi 1935 m. liepos 1 d. ar šio laiko dalis, Karių pensijų įst. § 38¹ (V. Ž. Nr. 490, eil. 3426) ir šiam įstatymui vykdyti taisyklių 106 str. (V. Ž. Nr. 506, eil. 3516) įskaitomas liktiniam puskarininkui į ištarnautą laiką pensijai gauti, jeigu jis sumoka už tą laiką pensijų fondui po 5% nuo įmokėjimo metu jo gaunamos pagrindinės algos. Todėl Tamstos liktinio puskarininkio sąlygomis tarnautas laikas nuo 1925 m. gruodžio 15 d. ligi 1935 metų liepos 1 dienos, t. y. 9 m. 6 mėn. 16 dienų, gali būti įskaitytas į ištarnautą laiką pensijai gauti, jei Tamsta už šitą laiką sumokėsi pensijų fondui po 5% nuo įmokėjimo metu Tamstos gaunamos pagrindinės algos. Šis įmokėjimas pensijų fondui gali būti išdėstytas, bet ne ilgiau kaip tam laikui, kiek liktinio puskarininkio sąlygomis ligi 1935 metų liepos mėn. 1 d. Tamsta esi tarnavęs, t. y. gali būti išdėstytas Tamstai neilgiau kaip 9 mėn. 6 mėn. 16 dienų.

TIKRAI LAIKAS KREIPTI DĖMESĮ Į TINKAMĄ LIETUVIŲ KALBOS MOKĖJIMĄ

Beveik nuostabu, kad net per keliolika metų mūsų valstybės nepriklausomo gyvenimo, tautinei sąmonei pasiekus visus Lietuvos užkampius, vieną sritį vis dėlto esame gerokai užleidę: daugelis nemokame kaip reikiant gimtosios kalbos.

Ir dar prasčiau: atlietuvejanti miesčionija, ar svetimų kultūrų įtakoj augusi, svetimose mokyklose mokslus ėjusi inteligentija, santykiu su visuomene ar liaudimi, pati nekreipdama dėmesio į taisyklingą lietuvių kalbos vartoseną žodžiu ir raštu, priveisia liaudyje tokių barbarizmų, „kaip pas jus ant kaimo“ (vietoj kaimo), „imu ant sąskaitos“ (į sąskaitą) ir galybę kitų, kurie paskui, kaip iš inteligentų paimti, taip paplinta ir įsišaknija, kad greit ir išrauti juos bus sunku.

Gera, kad, nors ir gerokai suvėluota, būrelis kalbininkų buvo suprasta ir prieš trejus metus imta leisti kalbos reikalo populiarus ir prieinamas kaina (met. Lt. 2,50) kalbos laikraštis „GIMTOJI KALBA“, pasiėmęs uždavinį iškelti tuos gyvosios ir rašomosios kalbos netaisyklumus ir su jais kovoti.

Belieka tik pačiai visuomenei daugiau dėmesio kreipti „G. K.“ pamokymams, ją paremti ir greičiau pašalinti tą negarbingą lietuvių visuomenės ydą.

Koktu, kai daugelis lietuvių kiek galėdami stengiasi taisyklingai ką pasakyti, parašyti svetimą kalbą, o kalba ir rašo su klaidomis lietuviškai.

„GIMTOSIOS KALBOS“ adresas: Kaunas, Kęstučio g-vė 36 Nr.

Galvosūkio Nr. 49 sprendimas

Kas skaito rašo, „Kari“ išsirašo.

Išsprendė: 1) j. p. Vl. Petrauskas (1 art. p.), 2) V. Zdanavičius (Gž.), 3) J. Astrauskas (Pvkl.), 4) J. Lebonka (Ššl.), 5) v. p. Gelžinis (4 p. p.), 6) v. p. M. Antaniškis (4 p. p.), 7) A. Norkus (K.), 8) j. p. V. Grikielis (K. št.), 9) v. p. St. Trimonis (Pr. aps. rinkt.), 10) v. p. Granickas (p. p.), 11) eil. J. Jurkonis (3 p. p.), 12) virš. J. Linkevičius (4 p. p.), 13) v. p. A. Kartočius (šarv. b.), 14) v. p. J. Kešiūnas (1 p. p.), 15) v. p. J. Zapkus (1 p. p.), 16) eil. J. Lisauskas (1 p. p.), 17) M. B-čius (K.), 18) J. S. (K.), 19) G. Raimas (Uk.).

Galvosūkis Nr. 1

(Vert. 1 tšk.)

Kai to, vos, tau, kai, lai, vy, mo, džio, kle, lai, bu, tu, stė, lie, jo, di, vo, ji.

Iš šių išbarstytų skiemenų sudėti vieną žinomą posakį.

V. Paliušis

Padėka

Liet. kar. kūr. sav. s-gos L. k. Mindaugo Panevėžio skyriaus valdyba, padėjusiems lapkričio 23—24 d. surengti apskrities savanorių kūrėjų kongresą: J. E. Panevėžio Vyskupui, 4 pėst. pulko vadui, to pulko kpt. Kugriui ir lt. Klivečkait, 1 art. pulko vadui, plk. ltn. Andrašūnui, XII šaulių rinkt. tarybai, kpt. Petruškevičiui, inspektoriui Simučiai, moterų šaulių „Mirgos“ būriui, p. p. Potupui, Kanišauskui, žydų ats. karių s-gos Panevėžio skyriui, Ūkininkų Bankui ir visiems kitiems, prisidėjusiems savo darbu ir parama, reiškia nuoširdžią savanorišką padėką.

**2 premijos po 10000 Lt., 4 prem. po 5000 Lt.,
8 prem. po 2500 Lt., 12 premijų po 1000 Lt.**

4 specialias dovanas po 1000 lt. ir 8 spec. dovanos po 250 lt. — daugybę smulkesnių premijų, viso 13.096 prem. 268.500 lt. sumai laimės burtų kėlur Lietuvos Aero Klūbo nariai rėmėjai per L. A. K. nariams rėmėjams premijų skirstymą, įvykstantį 1936 m. sausio mėn. 8—10 d.

**Kas remia Lietuvos Aero Klubą mažu pinigų,
ta L. A. K. remia dideliu pinigų.**

Stok L. A. K. nariu rėmėju. L. A. K. nariais rėmėjais įsirašyti: 1. Lietuvos Aero Klūbe Kaune, Maironio g. 14 ir jo skyriuje Klaipėdoje, 2. Visose pašto įstaigose ir agentūrose, 3. Pas valstybės loterijos kolektorius, 4. „Spaudos“ kioskose, 5. Bankuose, 6. Pas asmenis, kuriems L. A. K. pavedęs narių rėmėjų telkimą

P. L. P. Karo Mokyklos kariūnų iliustruotas žurnalas

KARIŪNAS

pradėjo jau 5-sius metus. Visi esantieji ir buvusieji Karo Mokyklos karininkai, jaunieji vėlesniųjų laidų karininkai, kursantai-ats. jaun. leitenantai, kariūnai, aspirantai, kar. kandidatai ir visi kiti iki šiol buvusieji „Kariūno“ prenumeratoriai ir mylėtojai, o taip pat karininkų ramovės, skaityklos bei bibliotekos neabejotinai išsirašys gražų, iliustruotą žurnalą ir

1936-siems metams.

Kas dar neprisirengė išsirašyti paskirai — atlikti tai organizuotai. Kaip visi kariūnai Karo Mokykloje, taip ir kariūnai — kandidatai, esantieji kariuom. dalyse, kviečiami prenumeruotis savo žurnalą. PRENUMERATA: kariūnams — 4 lt. visiems kitiems — 5 lt. Išsirašusiems kar. kandidatams — pakanka iki l. 31 d. prisiųsti po 1 lt.

Šiomis dienomis išėjo paskutinis 1935 m. „Kariūno“ 19-20 nr. „Kariūnas“ eina ir eis!

Visi norintieji neatidėliojant išsirašykime kariūnų žurnalą ir siųskime prenumeratos pinigų.

Adresai

A. Panemunė, Karo Mokykla „Kariūno“ red.
Dėl patogumo galima ir „Kario“ adm. Kaunas, Neprikl. a.

Papildintas Karo mokyklų žurnalas „MŪSŲ ŽINYNAS“

Prenumeratos kaina metams: aktyviosios tarnybos ir atsargos karininkams — 25 lt.; atsargos kariams studentams, kariūnams, puskarininkams ir kareiviams — 12 lt.; civiliams tarnautojams kareivių vietose 18 lt.; civiliams — 30 lt. Užsiėmę dvigubai.

Redaguoja plk. ltn. Vytautas Steponaitis.
Leidžia Kar. Št. Spaudos ir Švietimo Skyrius.

Adr. Kaunas, „Mūsų Žinynas“.